БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

10-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 14 (2305).

20 ЯНВАРЬ ЯКШАНБА 1963 ЙИЛ

БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

Ҳаваскор фотомухбиримиз О. Левак суратга олган бу гўзал манзара қаерда экан деб сўрарсиз. Ундаги осмон билан ўпишган тоғ тизмалари, улар устига тўшалган оқ «кўрпа», тоғу-тошларга урилиб оқаётган тиниқ сув ҳарбир кимсага ором бахш этади, соф ҳавоси баҳри-дилингизни очади. Урта Осиёда энг йирик Чорвоқ гидроэлектростанцияси худди мана шу ерда қад кўтаради. Бу гигант энергетика манбаи республика халқ хўжалигининг янада юксалишига катта ёрдам беради. Гидроузел вужудга келтирилиши билан ҳар йили 2 миллиард киловатт-соат электр қуввати олинади. Бу рақамнинг нақадар катта эканлигини тўла тасаввур қилиш учун шуни айтиб ўтиш кифояки, 1913 йилда чор Россиясидаги барча электр станцияларида шу миқдорда қувват ҳосил қилинган эди.

Бу ерда ишлаб чиқарилган электр қуввати минглаб станокларни ҳаракатга келтиради, юз минглаб хонадонларни, шаҳар ва қишлоқларни чароғон қилади. Станциянинг аҳамияти шу билангина чекланиб қолмайди. Шу ерда 37 квадрат километр майдонни эгаллаган йирик сув омбори вужудга келади. Унда тўпланган сув билан Тошкент областида қўшимча 240 минг гектаргача янги ерларни суғориш ва қишлоқ хўжалик оборотига киритиш мумкин.

Чорвоқ сунъий денгизининг вужудга келтирилиши ана шу атрофдаги об-ҳаво ва иқлим шароитини янада яхшилайди. Шунинг учун ҳам денгиз қирғоғида катта курорт района вужудга келтирилади. Хушманзара жойдаги бу курортда ҳар йили минглаб меҳнаткашлар хордиқ чиқарадилар.

Ҳозир электростанцияни бунёд этиш бўйича дастлабки ишлар бошланди. Ҳа демай қурувчилар шаҳарчаси қад кўтара бошлайди, станциянинг айрим иншоотларини барпо этишга киришилади.

НУР ТАРАЛАДИГАН ЖОЙДА

Сизлар учун, деҳқонлар!

ҒЎЗАПОЯ ЮЛАДИГАН ЯНГИ МАШИНА

ДУШАНБА. (ТАСС). Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги ҳамда «Таджиксельхозтехника» республика бирлашмасининг комиссияси ғўзапояни юладиган янги машинани синаб кўрди ва тажриба нусхалари сериясини яратишга қарор қилди. Янги машина Тожикистон қишлоқ хўжалик институтининг старший ўқитувчиси И. Сафоновнинг конструкцияси асосида яратилган.

Ғўзапояни юладиган янги машина жуда мукаммал қилиб яратилган. Агрегат бир кетишда тўрт қатордаги ғўзапояни юлиб кетади. У бир соатда бир гектарга яқин ердаги ғўзапояни тозалайди. И. Сафоновнинг янги машинаси «ДТ-24»3В» ва «Т-28Х» тракторларига тиркаб ишлатилади.

КОМБИКОРМ ЦЕХИ

НУКУСДАГИ мелькомбинатида цехни комбикорм ишлаб чиқаришга мослаб реконструкция қилиш тугалланди. Илгаригига қараганда анча такомиллаштирилган техниканинг жорий қилиниши цехдаги ишни уч сменадан икки сменага келтириш имкониятини берди, 8 ишчи озод бўлди. Ишнинг бир меёрда ташкил қилиниши туфайли икки сменада аввалдаги 35 тонна ўрнига 40—45 тонна ем ишлаб чиқариш мумкин бўлмоқда.

(ЎзТАГ).

ТОКНИ ДАВОЛАЙДИГАН ПРЕПАРАТ

ТБИЛИСИ. (ТАСС). Грузия фанлар академиясининг химия институтида ток ва мева дарахтларининг касалликларини даволайдиган биологик-актив препаратларнинг янги кўринишлари синтезлаштирилди. Ўсимлик чиқиндилари ва арзон химикатлардан тайёрланган препаратларнинг таркибида темир ва марганец бор.

Тайёрланган дорининг бир неча грамми дарахт танасига томизилса унинг сўлий бошлаган шох-шаббалари жонланиб кетади.

Лаборатория ҳузуридаги экспериментал цех коллективи олимлар томонидан тайёрланаётган препаратларнинг дастлабки тонналарини ишлаб чиқарди. Хлороза касалини даволашда янги дориворларнинг ишлатилиши минглаб гектар ерлардаги токлар ва мевали дарахтларни қуриб қолишдан сақлашга имкон беради.

ГЎЗАЛ ИЖОДИМИЗ БАРҚ УРАБЕРСИН!

Биз коммунизм қанотини кераётган ва унинг биринчи замондошлари пайдо бўлаётган оламшумул даврда яшаяпмиз. Бу — жуда ёқимли, серҳавас, жўшқин давр. Қанчалаб авлодлар орзу қилган ва муштоқ бўлган олижаноб давр. Ана шу буюк яратувчилик давридаги маънавий гўзалликни олқишлаш, инсоннинг қалбан ва руҳан яшаришини тасвирлаш, миллионлар энтузиазмини куйлаш совет ижодкорларининг муқаддас бурчидир. Наинки, Максим Горький айтганидек, санъаткор — ўз мамлакатининг, ўз синфининг сезги аъзоси, унинг қулоғи, кўзи, юраги. У — ўз даврининг овози. У ўзи яшаб турган юртни қизғин севиши ва унинг овозларига жўр бўлиши лозим.

Яхши тупроққа тушган уруғ куч йиғиб униб чиққани каби бизнинг адабиёт ва санъат ҳам совет воқелигидан баҳра олиб ўсди, шу заминда туп қўйиб палак ёзди. Унинг қирқ беш йиллик ижодий бағажида биз янги жамиятнинг ажойиб эпопеяларини, ёрқин полотноларини кўришимиз мумкин. Адибнинг пероси, рассомнинг мўйқалами, актернинг образи, бастакорнинг нотаси, кинематографнинг лентаси қурувчи халққа, улуғ социализмга садоқат билан хизмат қилди. Эндиликда XX аср адабиёти ва санъатининг бутун жозибасини кўпмиллатли, кўптилли, кўпжанрли совет адабиёти ва санъатининг ажойиб ютуқларисиз, кишилик маданияти хазинасига қўшган бебаҳо дурдоналарисиз асло тасаввур қилиш мумкин эмас.

Тўлқин келганда қирғоққа олтин каҳраболар ва асл тошлар билан бирғаликда хас-хуслар ҳам келиб қолади. Ижодий тўлқин ҳам шунга ўхшаш. Агар биз совет адабиёти ва санъатининг ҳар бир янги кўтарилиш, гуркираш тарихига назар соладиган бўлсак, социалистик реализмнинг оёқлари тагида ҳар хил оқимларнинг ўралишиб қолиб кетганлигини, футуризм ва натурализмнинг, формализм ва индивидуализмнинг кучсиз акс-садолари борлигини кўрамиз. Бу табиий ҳол. Негаки, ижодий тараққиёт маслаксиз, ўлик бир нарса эмас. У фикрлар, ғоялар, идеаллар, мақсадлар курашидан иборат. Адабиёт ва санъат маълум бир нарсани ёқламай ёки унга қарши наштар урмай яшолмайди.

Бизнинг адабиётимиз, санъатимиз асос эътибори билан соғлом. Илдизи бақувват. Ғоявийлик, партиявийлик, халқчиллик унинг қон-қонига сингиб кетган. У Коммунистик партиянинг доно йўллантирувчилик кучидан, совет халқининг кундалик яратувчилик ишидан доим озиқланиб турибди. У тинчликка, коммунизмга жонбозлик билан хизмат қилмоқда. Лекин сўнгги йилларда тасвирий санъатимиз юзига ғарб абстракционизмининг увадалари қалқиб чиқа бошладики, бунга сира тоқат қилиш мумкин эмас. Хўш, абстракционизм нима? Абстракционизм мавҳумийлик дегани, бирон бир нарсани унинг конкрет хусусиятларидан айириб кўрсатиш дегани. Абстракционизм бадиий гўзалликнинг эмас, балки маънавий қашшоқликнинг аломатидир. Абстракционистлар ҳақиқатнинг қиёфасини бузиб, бачкана қилиб тасвирлайдилар, одам образини майиб-мажруҳ қилиб чизадилар. Уларга ҳақиқий санъат, ҳақиқий жозиба ёт. Улар Ғарбнинг юзтубан кетган тушкун, ожиз санъатига сажда қилувчилардир.

Қуёш чарақлаб турганда кулга тапинишнинг не ҳожати бор. Дарёлар шарқираб оқаётганда кўлмакка тикилишнинг не ҳожати бор. Афсуски, баъзи рассомларимиз буни тушунмасдан ёки тушунишни истамасдан қаттиқ адашдилар. Москва рассомлари виставкасига қўйилган формалистик асарлар худди ана шундан далолат берди. Бир ҳовуч абстракционистларнинг ҳеч қандай соғлом маънони ифодаламайдиган расмлари эстетик завқ бериш ўрнига кўнгилни айнитади. Бу расмлар бадбуруш, ғамгин шакллар, ажи-бужи қилиб чаплилган бўёқлар, патологик ғайри-табиийликлар йиғиндисидан иборат. Буржуа ғарбининг юқумли касалига мубтало бўлган кишиларгина санъатни шундай майнабозликка айлантирмоқчи бўладилар. Лекин улар яхши билиб қўйсинларки, совет адабиёти ва санъати ҳеч қачон ўзининг яхши йўриғидан чиқиб кетган эмас, уни масхара қилишга ҳеч кимга ҳуқуқ берилмаган.

Адабиёт ва санъатнинг ўз ғоявий-сиёсий йўли бор, ўзи оқадиган ўзани бор. У ҳеч қачон ўзича, бошбошдоқлик билан, рулсиз кетабермайди. Абстракционистлар бўлса буни инкор этишга уриндилар, реализм билан абстракционизм ёнма-ён, тинч-тотув бўлиб яшасин деб айтишгача бориб етдилар. Бу, аслида, социалистик идеология буржуа идеологияси билан чиқишақолсин деганидир. Йўқ, идеологияда, фикрлар курашида тинч-тотув яшаш мумкин эмас. Социалистик идеология буржуа идеологиясини ҳеч қачон кўролмайди ва буржуа идеологиясининг ҳам социалистик идеологияни кўришга кўзи йўқ. Идеология масаласи ҳаёт-мамот масаласи, партиявий масала. Шунинг учун ҳам партия ва ҳукуматимиз ғоявий позицияларимизнинг софлиги ва мустаҳкамлиги тўғрисида ҳамма вақт қайғириб келдилар. Шунинг учун ҳам улар адабиёт ва санъатимизнинг ривож топишини синчиклаб кузатмоқдалар. Партия ва ҳукумат раҳбарларининг Москвада маданият арбоблари билан бўлган учрашувлари ҳам буннинг янги бир далилидир.

Халқнинг меъдаси ҳамма нарсани кўтарабермайди. Одамнинг ошқозони ҳамма нарсани ҳам ҳазм қилабермайди. Унга ўз дидига ёққан ва иштаҳасини очадиган нарсаларнигина тақдим этиш керак. Санъат дейилганда энг аввал гўзаллик кишининг кўз олдига келади. У ҳаётдай, инсондай, табиатдай мусаффо, ёруғ бўлиши лозим. Бусиз унинг қадри бўлмайди.

Коммунистик партиямиз ленинча йўлни дадиллик ва активлик билан ҳаётга сингдириб бориб, совет кишиларининг ижодлари барқ уришига кенг йўл очиб берди. Сталиннинг шахсига сиғиниш ва унинг зарарли оқибатлари очиб ташлангандан кейин санъаткорлар янги ҳаводан нафас олабошладилар. Адабиётимиз ва санъатимизда жуда катта силжишлар юз берабошлади. Жумладан, Бутуниттифоқ адабиёти ва санъатининг таркибий қисми бўлган ўзбек совет адабиёти ва санъатида ҳам кўп янгиликлар вужудга келди. Ўзбек бадиий интеллигенцияси ижодининг янги-янги қатламларини очмоқда. Республика ёзувчилари, санъаткорлари коммунизм адабиётидай энг гўзал ва энг нуфузли адабиётни яратиш ишқи билан яшамоқдалар.

Тошкент — ўзбек бадиий интеллигенциясининг қаймоғи тўпланган жой, пойтахт шаҳар. Унда қанчалаб маданий-оқартув муассасалари, санъат ўчоқлари, ҳаваскорлик тўгараклари, маданият саройлари, ишчи клублари бор. Буларнинг ҳаммаси санъаткорларимиз жавлон урадиган майдондир. Биз адабиётимизни ва санъатимизни бундан ҳам мароқли, бундан ҳам ҳаётбахш, бундан ҳам олижаноб қилиш учун ҳаёт ҳақиқатини рўй-рост кўрсатишимиз, социалистик реализм байроғини янада баланд кўтаришимиз керак.

Адабиёт ва санъатнинг коммунизмга хизмат қилишдан кўра ҳимматлироқ ва гўзалроқ бурчи йўқ. «ЛЕНИН БИЗГА ВАСИЯТ ҚИЛИБ АЙТГАНИДЕК, БИЗ АДАБИЕТ ВА САНЪАТ МАСАЛАЛАРИДА ПАРТИЯВИЙЛИК ВА ХАЛҚЧИЛЛИК УЧУН ҲАМИША АКТИВ КУРАШИБ КЕЛДИК ВА КУРАШАБЕРАМИЗ... БИЗНИНГ САНЪАТИМИЗ ВА АДАБИЕТИМИЗ ОДАМЛАР ОРАСИДА ГЎЗАЛЛИКНИ БАРҚАРОР ҚИЛИШИ УЧУН, ХАЛҚНИНГ КОММУНИЗМ ҚУРИШИГА ЁРДАМЛАШУВИ УЧУН КУРАШАБЕРАМИЗ» (Н. С. Хрушчев).

Мамлакатлар Одамлар Воқеалар

ҚАРДОШЛАРЧА ДЎСТЛИК

БЕРЛИН, 18 январь. (ТАСС). Н. С. Хрушчев ва Н. В. Подгорний бугун Обершеневейддаги телевизион электроника заводи коллективи ҳузурида меҳмон бўлдилар. Уларга Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси А. Нейман ва Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Германия Бирлашган социалистик партияси Берлин округ комитетининг биринчи секретари П. Фернер ҳамроҳ бўлиб бордилар.

Корхонанинг олти минг кишилик коллективи Н. С. Хрушчев ва Н. В. Подгорнийни самимий, қардошларча кутиб олди. Бир қанча цехлар кўриб чиқилганидан кейин завод клубида митинг бўлди.

Меҳмонларни партия ташкилотининг секретари Э. Хубе, аёл ишчи Е. Винтерштейн ва бош технолог В. Киршке табрикладилар.

Н. С. Хрушчев ўз нутқида самимий ва дўстона кутиб олганликлари учун Берлин ишчиларига миннатдорчилик билдирди. У. завод коллективига В. И. Лениннинг скульптура портретини эсдалик учун совға қилиб топширди.

Н. С. Хрушчев ва Н. В. Подгорний билан Берлин ишчиларининг учрашуви Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси халқларининг бузилмас қардошларча дўстлигининг ёрқин намойишига айланиб кетди.

Германия Бирлашган социалистик партиясининг VI съездида

БЕРЛИН, 18 январь. (ТАСС). Бугун кечки мажлисда Вальтер Ульбрихт якунловчи нутқ сўзлади.

У. Н. С. Хрушчевнинг съезддаги нутқи барча социалистик мамлакатларнинг тинчлик ва тараққиёт учун, қуролсизланиш учун, Германия сулҳ шартномасини тузиш учун курашида улар учун ғоят муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади.

Н. С. Хрушчевнинг, энг муҳим масала тинчлик учун курашдир, деган гапини съезд батамом қўллаб-қувватлади деди нотиқ. Ана шу изчил тинчлик сиёсатини, деб таъкидлади у, биз ГДР да социализм қурилиши авж олдирилган даврда оғишмай давом эттирамиз. Германия Бирлашган социалистик партияси билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ўртасида энг мустаҳкам дўстлик мавжуддир. Биз марксизм-ленинизмга асосланган ана шу жанговар иттифоқни бундан буён ҳам мустаҳкамлай берамиз, деди В. Ульбрихт.

Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Германия масаласини тинч йўл билан ҳал этиш проблемасига тўхталиб, муносабатларни нормаллаштириш мақсадида ҳар иккала Герман давлати ўртасида музокаралар олиб бориш зарурлигини кўрсатди.

Съезд Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг VI съездга ҳисоботини ва марказий ревизия комиссияси ҳисоботини, шунингдек ўртоқ Вальтер Ульбрихтнинг «Социализм программаси ва Германия Бирлашган социалистик партиясининг тарихий вазифалари» тўғрисидаги докладини баланд руҳ билан ва якдиллик билан маъқуллади.

Германия Демократик Республикасида социализм қурилишини авж олдириш программаси бир овоздан қабул қилинади. Залда гулдурос қарсаклар янграйди.

ЧЕТ ЭЛ ХРОНИКАСИ

● Прагада совет санъатининг дўстлари жамияти ўз ишини бошлади. Бу жамият Чехословакия-Совет дўстлиги союзи Прага комитети ташаббуси билан тузилди Янги жамият маданият ходимларини совет санъатининг янгиликлари ва СССРдаги энг муҳим маданий воқеалар билан таништиради.

● Чехословакия Социалистик Республикасининг президенти Антонин Новотний расмий визит билан Пном-Пенга келди.

● Англияда кемалар учун электр генераторлар ишлаб чиқарадиган «Сандерлэнд форж энд инжиниринг» компанияси маъмурияти заказларнинг етишмаётганлиги сабабли ўз ишчиларининг қарийб учдан бир қисмини ишдан бўшатиш ниятида эканлигини эълон қилди.

● Реймсдаги (Франция) шаҳар театрида М. П. Мусоргскийнинг «Борис Годунов» операси қўйилди.

● Жанубий Корея қирғоқларида рўй берган кучли довул натижасида Жанубий Кореяга қарашли паром Мокпхо шаҳри яқинида ғарқ бўлди. Бу паром ичида бўлган 80 пассажир ҳалок бўлди, деб хавфсирамоқдалар. Ҳозиргача ҳалок бўлган саккиз кишининг жасади топилган.

● Япониянинг «Мицуи кодзан» кўмир компанияси «рационализация» оқибатида яқин вақт ичида ўзига қарашли бўлган олти шахтадан учтасини ёпажагини ва 9300 шахтёрни ишдан бўшатажагини эълон қилди.

● Астурия (Испания) шахталаридан бирида кон гази портлади. Натижада бир шахтёр ўлди, беш шахтёр ярадор бўлди. (ТАСС).

ЧОМБЕ ТАСЛИМ БЎЛМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 18 январь. (ТАСС). Катанга ихтилофчилари бошлиғининг сўнгги таянчи — Колвезига БМТ қўшинларининг «тинч кириб бориши» ҳақида БМТ вакиллари билан Катанга «президенти» Чомбе ўртасида Элизабетвилда битим имзоланди.

БМТ штаб-квартираси вакилининг хабар беришича, имзоланган битимга мувофиқ, БМТ қўшинлари бугун Колвези томон юришни бошлайдилар ва шаҳарга «тинч кириб бориш» операциясини 21 январда тугаллайдилар.

Чомбе БМТ қўшинлари қўмондонлигига БМТ қўшинларининг Колвезига кириб бориши тинч ўтиши учун «зарур бўлган самарали чоралар» кўришга, шунингдек бу ишда маҳаллий маъмурлар билан Катанга жандармериясининг ҳамкорлик қилишини таъминлашга ваъда берди. У тегишли фармойиш беришга ҳамда Колвези ва шаҳар атрофи аҳолисига хитобнома билан мурожаат этишга ваъда қилди.

ТОШКЕНТ САНОАТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

ТАШАББУС ҚАНОТ ЁЗАДИ

Тошкент саноат область партия комитетининг бюроси Чирчиқ электрохимия комбинати ва «Алмаликсвинецстрой» тресты коллективларининг ватанпарварлик ташаббусини маъқуллади. Бу коллективлар 1963 йил давлат планини муддатидан илгари бажариш бўйича ўз зиммаларига мажбуриятлар олиб, областимиздаги барча корхона ва қурилиш коллективларини ўз ташаббусларига қўшилишга чақирдилар.

Область партия комитетининг бюроси шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларига ҳамда саноат корхоналари, қурилиш, транспорт ва алоқа корхоналари раҳбарларига Чирчик электрохимия комбинати ва «Алмаликсвинецстрой» тресты коллективларининг ташаббусларини қўллаб-қувватлаш мажбуриятини юклади. Областимизнинг барча корхона ва қурилишлари коллективларида социалистик мажбуриятни ишлаб чиқиш ва қабул қилиш, етти йилликнинг бешинчи йили планини муддатидан илгари бажариш учун мусобақани кенг авж олдириш лозим.

Область партия комитетининг бюроси шаҳар ва район партия комитетларига ташкилий ва сиёсий ишларни яхшилашда, коллективларни қабул қилинган социалистик мажбуриятларни бажаришга сафарбар қилишда бошланғич партия ташкилотларига амалий ёрдам кўрсатиш вазифасини юклади.

ДУНЁ ТУПРОҚЛАРИ КАРТАСИ

ЕР ЭЛНИ ТУЙДИРАДИ. МАЪМУРЧИЛИК ҲАМ САХИЙ ЕРДАН. ЕРНИ САХИЙ ДЕДИК. ҲА, УНИНГ САХИЙЛИГИ ИНСОН МЕҲРИ ТУФАЙЛИ. ЕРГА МЕҲР ҚЎЙСАНГ МАРРА СЕНИКИ, АЛДАДИНГМИ ПАНД ЕЙСАН. ДЕҲҚОН ТАОМИЛИ ШУ.

Ернинг ўзига хос кўпгина сир-асрори бор. Бу масала билан тупроқшунослик фани шуғулланади. Тупроқшунос олимлар ернинг тилини биладиган деҳқонлар билан бамаслаҳат иш тутишаяпти. Тупроқ структурасини яхшилаш, ҳосилдорликни ошириш борасида талайгина ишлар қилинди. Аммо, ҳали олдимизда турган вазифалар ҳам кўп. Суғориладиган тупроқларни ўрганиш, уларнинг карталарини тузиш муҳим ишимизнинг ажралмас қисми. Тўғрироғи, бу масалалар тупроқшунос олимларни қизиқтириб келаётган муаммолардир.

Бу соҳада қилинган ишларга якун ясаш, ҳал қилиниши лозим бўлган масалалар устида фикр юритиш мақсадида ўтган йилнинг охирларида тупроқшунос олимларнинг катта анжумани бўлди. Шарқнинг дарвозаси — Тошкент шаҳрида ўтказилган бу йиғин давросида Ҳиндистон ва Афғонистон, Эрон ва Сурия, Цейлон ва таиландлик олимлар. ЮНЕСКО тупроқшунослик бўлимининг раҳбар ходимлари фикр алмашдилар. Ўзбекистонлик мутахассислар ҳам ўз ишлари ҳақида гапириб бердилар. Буларнинг кўпи меҳмонларга маъқул бўлди. «Ўзбекистоннинг тупроқлари картаси», «Ўрта Осиёнинг суғориладиган тупроқлари» деган мавзудаги илмий докладлар катта қизиқиш уйғотди. Москвалик олим В. Ковда ва Е. Лобованинг «Осиёнинг тупроқ картаси», чет эллик олим Р. Дюдалнинг «Шоли экиладиган ерларнинг келиб чиқиши ва классификацияси», ҳиндистонлик олим С. Райчаудхурининг «Ҳиндистон тупроқлари» каби докладларида муҳим проблемалар кўтарилди. Шу сабабли улар кенг муҳокама қилинди.

Бу йиғин ўз оти билан Марказий ва Жанубий Осиё мамлакатлари тупроқшунос олимларининг форуми бўлганлиги сабабли Осиё қитъасининг табиий шароитидаги хилма-хил тупроқларнинг систематикасини ва номланишини бир шаклга келтириш масаласига алоҳида эътибор берди. Тўғри, ҳозир Осиёнинг тупроқ картаси ҳам, Ҳиндистон ва Эроннинг ҳам карталари бор. Ўзбекистон, Қозоғистон ва Қирғизистон ҳам ўз тупроқ карталарига эга. Осиё, Австралия, Жанубий Америка ва Африканинг турли қисмидаги тупроқларнинг хоссаларига оид маълумотлар тўпланган. Аммо, буларнинг ўзи кифоя қилмайди. Ҳамма мамлакат тупроқлари учун умумий бўлган томонларни пухта ўрганиш ва шунга оид қатор проблемаларни ечиш учун имкониятлар туғилди. Суғориладиган тупроқларни ўзига хос группага ажратиш ва тупроқлар классификацияси жадвалидан уларга ўрин бериш таъкидланди. Шунинг билан бирга тупроқнинг географиясига доир айрим масалалар ҳам ойдинлашди.

Қисқаси, йиғин чет эллик мутахассисларни ҳам, совет олимларини ҳам янги фикрлар билан қуроллантирди. Айни вақтда семинар, ижодий ҳамкорлик йўли билан, дастлаб Осиё қитъаси тупроқлари картасини, сўнгра эса бутун дунё тупроқлари картасини тузиш учун имкониятлар борлигини кўрсатди.

Халқаро йиғин илмий алоқалар учун кўприк бўлиб хизмат қилди. Институтимиз ҳозирдаёқ Осиё ва Африка мамлакатлари билан яқиндан ҳамкорлик қила бошлади. Тўпланган тажрибалар билан ўртоқлашиш ҳам кенг йўлга қўйилди. Илмий муассасанинг етакчи олимларидан бир группаси янги ўзлаштириладиган ерларнинг тупроқ карталарини тузиш, тупроқ-тадқиқот ишларини кенг йўлга қўйиш мақсадида чет элларга бориб келди.

Хитой Халқ Республикасининг Синьцзян вилояти тупроқларини текширишда институт ходими Б. Горбунов иштирок этди. Ўртоқ Н. Кимберг Гвинея Республикасига институтдан вакил бўлиб бориб, экин экишга яроқли ерларни аниқлаб, уларнинг тупроқ картасини тузди. Олим Я. Носиров эса бир неча ойдан бери Афғонистондаги суғориб ўзлаштириладиган ерларнинг тупроқ-мелиоратив картасини тузиш билан боғлиқ ишларни бажараяпти.

Шунингдек, Сурия, Араб Республикаси, Вьетнам Демократик Республикаси тупроқшунос олимлари билан ҳамкорлик кучайтирилди. Яқин орада институтнинг яна бир группа илмий ходими Афғонистон ва Ироқ республикасига боради.

Шу йил Тошкентга Яқин Шарқдаги 12 та мамлакатдан тупроқшунос мутахассислар келишади. Институт ҳузурида меҳмонлар учун икки ойлик малака ошириш курси ташкил этилади. Машғулотларни эса институтимиз олимлари олиб боришади.

Чет эллик мутахассислар билан илмий ҳамкорлигимиз тағин ҳам кенг қулоч ёзади. Чунки, бу алоқа фан ютуқларини умумлаштиришда, тўпланган тажрибаларни оммалаштиришда катта аҳамият касб этиши турган гап. Буни тупроқшуносликка бағишланиб ўтказилган халқаро форум ҳам кўрсатиб турибди.

М. УМАРОВ,

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги Тупроқшунослик институтининг директори.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети маълум қиладики шаҳар Советининг еттинчи сессияси Ўзбекистон ССР Олий Совети мажлислар залида шу йил 22 январь кундузи соат 12 да очилади.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети еттинчи сессияси кун тартибига қуйидаги масалалар киритилган:

1. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг 1962 йил шаҳар хўжалигини ривожлантиришнинг якунлари ҳақида ҳисобот ва шаҳар хўжалигини ривожлантиришнинг 1963 йилги плани ҳақида.

Докладчи — Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси ўртоқ Р. Н. Нишонов.

2. Тошкент шаҳрининг 1963 йилги бюджет проекти ва 1961 йилги шаҳар бюджетининг бажарилиши ҳақида ҳисобот.

Докладчи — шаҳар молия бўлимининг мудири ўртоқ А. Назиров.

Қўшимча докладчи — шаҳар Советининг доимий бюджет комиссиясининг раиси ўртоқ Г. И. Дорошенко.

Депутатлар 22 январь эрталаб соат 11 дан рўйхатга олинади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТКАЗИЛАДИГАН САЙЛОВ ОКРУГЛАРИ ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент қишлоқ область Совети ижроия комитетининг қарори)*

«Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари область, район, шаҳар, посёлка, қишлоқ ва овул Советларига сайлов тўғрисида Низом»нинг 25 ва 26-моддаларига асосан Тошкент қишлоқ область ижроия комитети **қарор қилади:**

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент қишлоқ область Советига сайлов ўтказиладиган қуйидаги сайлов округлари тузилсин:

ГУЛИСТОН ШАҲРИ

237-Пахта заводи сайлов округи (маркази — Пахта заводи клуби), чегараси: Саноат майдони пахта заводи ўнг томонидан Пушкин кўчасигача, Октябрь кўчасидан Пушкин кўчаси бўйлаб Калинин кўчасигача ва 17-аптекагача, Калинин номли кўчадан 17-аптеканинг жанубий чегараси бўйлаб 3—4-каналларгача ва Фарҳод кўчаси бўйлаб Ленинград колхозигача, Фарҳод кўчасидан Ленинград колхози территорияси бўйлаб зброСгача. Ленинград колхози территориясидан зброс бўйлаб завод кўчасигача, збросдан завод кўчаси бўйлаб саноат майдончасигача (бунга касалхона шаҳарчаси ҳам киради).

238-Ленин сайлов округи (маркази — 3-мактаб), чегараси: пахта заводидан Промишленная кўчаси бўйлаб Киров номли каналгача, Промишленная кўчасидан Киров номли канал бўйлаб Коминтерн кўчасигача, Киров номли каналдан Коминтерн кўчаси бўйлаб темир йўл полотносигача, Коминтерн кўчасидан темир йўл полотноси бўйлаб Пушкин кўчасигача, Темир йўл полотносидан Пушкин кўчаси бўйлаб Октябрь кўчасигача, Пушкин кўчасидан Октябрь кўчаси бўйлаб пахта заводигача.

239-Коммунистик сайлов округи (маркази — «ВЛКСМ 40 йиллиги» клуби), чегараси: Коминтерн кўчасидан Киров номли канал бўйлаб К—3 каналигача, Киров номли каналдан К—3 канали бўйлаб Коммунистик кўчасигача, К—3 каналидан Коммунистик кўчаси бўйлаб, Коминтерн кўчасигача, Коммунистик кўчасидан Коминтерн кўчаси бўйлаб Киров номли каналгача.

240-Ю. Гагарин номли сайлов округи (маркази—пионерлар уйи биноси), чегараси: Коминтерн кўчасидан Коммунистик кўчаси бўйлаб К—3 каналигача, Коммунистик кўчасидан К—3 канали бўйлаб темир йўл полотносигача, К—3 каналидан темир йўл полотноси бўйлаб Коминтерн кўчасигача, темир йўл полотносидан Коминтерн кўчаси бўйлаб Коммунистик кўчасигача.

241-Маданият сайлов округи (маркази — 1-мактаб), чегараси: 17-аптекадан Калинин кўчаси бўйлаб К—3 каналигача, Калинин кўчасидан К—3 канали бўйлаб Совхозная кўчасигача, К—3 каналидан Совхозная кўчаси бўйлаб Фарҳод кўчасигача, Совхозная кўчасидан Фарҳод кўчаси бўйлаб 17-аптекагача.

ГУЛИСТОН РАЙОНИ

242-Ленинград сайлов округи (маркази — «Ленинград» колхози), чегараси: «Ленинград» ва «Ленинский путь» колхозлари.

243-Олтин Ўрда сайлов округи (маркази — «Первомаец» совхози идораси), чегараси: «Коммунизм» колхози ва «Первомаец» совхози.

244-Коммуна сайлов округи (маркази — «Коммуна» колхози правление идораси), чегараси: «Коммуна» колхози, паррандачилик совхози ва ЦОМС.

245-Меҳнатобод сайлов округи (маркази — Меҳнатобод қишлоқ Совети), чегараси: «XXII партсъезд» ва Қ. Аҳмедов номли колхозлар.

246-Оржоникидзе сайлов округи (маркази — Оржоникидзе қишлоқ Совети), чегараси: «Москва», «Мичурин» номли колхозлар, «Первомаец» савхозининг 2-бўлими.

247-Октябрь сайлов округи (маркази — «Октябрь» колхози), чегараси: «Октябрь» колхози.

248-Ленинизм сайлов округи (маркази — «Ленинизм» колхози правлениеси), чегараси: «Ленинизм» колхози, Боёвут разъезди ва МСБ.

249-Янги овул сайлов округи (маркази — «Мирзачўл» совхозидаги Пушкин номли мактаб), чегараси: «Мирзачўл» совхози агро участкасининг 3-бўлим пахта пункти, марказий усадьба, 2-бўлимнинг 1, 2, 3, 4-бригадалари.

250-Энгельс сайлов округи (маркази — «Мирзачўл» совхози 1-бўлими идораси), чегараси: «Мирзачўл» совхозининг 1, 2, 4-бўлимлари 5-бригадаси ва ғишт заводи.

251-Титов сайлов округи (маркази — Правда номли совхоз), чегараси: 7- ва 1-совхозлар.

252-Комсомол сайлов округи (маркази — Райпотребсоюз биноси), чегараси: «Красний Восток» колхози, «Узсельхозтехника» район бўлими, касалхона, райпо ва бошқа муассасалар.

253-Навоий сайлов округи (маркази — Навоий номли колхоз правлениеси), чегараси: Навоий номли ва Крупская номли колхозлар.

254-Қизилобод сайлов округи (маркази — Карл Маркс номли колхоз правлениеси), чегараси: Карл Маркс номли колхоз, «XXI партсъезд» колхози.

255-Киров сайлов округи (маркази — Киров номли қишлоқ Совети), чегараси: Ленин номли ва Калинин номли колхозлар, ёрдамчи хўжалик, «Главголодностепстрой».

256-Красноармейский сайлов округи (маркази—«Красная Заря» колхози правлениеси), чегараси: «Ўзбекистон», «Красная Заря», Фрунзе номли колхозлар.

ЯНГИЕР ШАҲРИ

257-Ленин сайлов округи (маркази — ихтисослашган ишлар конторасн бошқармаси), чегараси: Янгиер станцияси районидаги Ленин кўчаси 11-уйдан то охиригача ва 2-уйдан бошлаб кўчанинг чап томони то охиригача, 58-разъездаги турар-жойлар, Ленин кўчасининг 1-уйидан бошлаб то 76-автобаза территориясининг охиригача бўлган жуфт томонлар (Вагонний посёлкаси), Новая, Инженерная, 8-квартал, Спортивная, Санитарная, Магистральная кўчалари.

258-Мирзачўл сайлов округи (маркази — «Главголодностепьстрой»), чегараси: «Октябрь 40 йиллиги» кўчасидан Молодёжная кўчасининг муюлишигача, Самарқанд, Строительный проезд, Физкультурний проезд, Фарҳод, Бухоро проезди, Весна, Чирчиқ проезди, Степная, Советская ва Набережная кўчалари, 4-мактаб интернат территорияси, Пролетарский проездидаги 36, 37-кварталлар, Молодёжная, Ферганский проезд кўчалари.

259-Янгиер сайлов округи (маркази — чойхона биноси), чегараси: Труд, Зелёная кўчалари, Андижон проезди, Дружба кўчаси, 9-кварталдаги уй-жойлар, 10-квартал территорияси, Мир кўчаси, 14-квартал территорияси, Октябрь 40 йиллиги кўчаси, Молодёжная кўчаси муюлишидан Шаҳрисабз кўчасининг охиригача бўлган қисми, 8-март кўчаси, Бородино, Ўзбекистон, Полиграфия, Эксковаторная, Текстильная, Свобода, Қирғиз, Туркман, Наманган ва Целинний проездлари ҳамда касалхона территорияси.

ЯНГИЕР РАЙОНИ

260-Боёвут сайлов округи (маркази сут-товар фермаси идораси), чегараси: 1-Боёвут пахтачилик совхозининг 1, 2, 3-бўлимлари ва сут-товар фермаси.

261-Завод сайлов округи (маркази — 1-Боёвут посёлка Совети), чегараси: марказий усадьба, 1-Боёвут пахтачилик совхозининг 4-бўлими ва пахта заводи.

262-Биринчи Боёвут сайлов округи (маркази — 8-бўлим), чегараси: 1-Боёвут пахтачилик совхозининг 8-9-бўлимлари.

263-Школьний сайлов округи (маркази — 6-бўлим), чегараси: 1-Боёвут пахтачилик совхозининг 5, 6, 7-бўлимлари.

264-Учинчи Боёвут сайлов округи (маркази — 2-бўлим), чегараси: 3-Боёвут пахтачилик совхозининг 1, 2, 4-бўлимлари.

265-Марказий сайлов округи (маркази — 61-мактаб), чегараси: 3-Боёвут пахтачилик совхозининг 3- ва 5-бўлимлари.

266-Иккинчи Боёвут сайлов округи (маркази — 3-бўлим идораси), чегараси: 2-Боёвут пахтачилик совхозининг 2 ва 3-бўлимлари.

267-Совет сайлов округи (маркази — 2-Боёвут посёлка Совети), чегараси: 2-Боёвут пахтачилик совхозининг 1, 4-ва марказий бўлимлари.

268-Дружба сайлов округи (маркази — «Дружба» пахтачилик совхози), чегараси: «Дружба» пахтачилик совхози.

269-Коммунизм сайлов округи (маркази — «Коммунизм» участкаси), чегараси: «Коммунизм» колхозининг Киров номли ва «Коммунизм» участкалари.

270-Жданов сайлов округи (маркази — Димитров номли қишлоқ Совети), чегараси: «Коммунизм» колхозининг Қуруқ ва Қушкент қишлоқлари, Жданов номли участкаси.

271-Карл Маркс номли сайлов округи (маркази — Карл Маркс номли колхоз правлениеси), чегараси: Карл Маркс номли колхоз.

272-Фарҳод сайлов округи (маркази — Фарҳод қишлоқ Совети), чегараси: «Фарҳод» станцияси, «Фарҳод» совхозининг 1, 2-бўлимлари ва район маркази.

273-Шоп сайлов округи (маркази — 3-бўлим), чегараси: «Фарҳод» совхозининг 3, 4, 5, 6-бўлимлари ва Шоп разъезди.

274-Ховос сайлов округи (маркази — 23-мактаб), чегараси: «Ховос» дон совхозининг 6-бўлими, 62-разъезд, Ховос қишлоқ Советидаги Оқчангал, Олмачи ва Газарма қишлоқлари.

275-Баландчақир сайлов округи (маркази — Ховос қишлоқ Совети), чегараси: Ховос пахтачилик совхозининг марказий усадьбаси, 1-2-бўлимлари, сил касаллар санаторийси ва вино пункти.

276-Совот сайлов округи (маркази — 4-бўлим), чегараси: «Ховос» дон совхозининг 3, 4, 5-бўлимлари.

277-Бекобод сайлов округи (маркази — Навоий номли колхоз клуби), чегараси: Бекобод қишлоқ Совети.

278 — Қиёт сайлов округи (маркази — Тельман номли мактаб), чегараси: Қиёт қишлоқ Совети.

279-Тақачи сайлов округи (маркази — 2-«Далварзин» пахтачилик совхози), чегараси: 2-«Далварзин» пахтачилик совхозининг 1, 2-бўлимлари ва 2-агроучасткаси.

280-Хос сайлов округи (маркази — Ҳамид Олимжон номли мактаб), чегараси: «Коммунизм» колхози.

281-Иккинчи Далварзин сайлов округи (маркази — 2-«Далварзин» пахтачилик совхози клуби), чегараси: 2-«Далварзин» пахтачилик совхозининг 3, 4, 5, 6-бўлимлари ва марказий бўлими.

282-Пушкин сайлов округи (маркази — Дзержинский номли колхоз клуби) чегараси: Дзержинский номли колхоз.

283-Учинчи Далварзин сайлов округи (маркази — 3-«Далварзин» пахтачилик совхози), чегараси: 3-«Далварзин» пахтачилик совхози ва 2-«Далварзин» пахтачилик совхозининг Янгиобод бўлими.

284-Биринчи Далварзин сайлов округи (маркази — 1-«Далварзин» совхози клуби), чегараси: 1-«Далварзин» совхозининг 1-ва марказий бўлими, пахта заводи ва ремзавод.

285-Клуб сайлов округи (маркази — 3-бўлим клуби), чегараси: 1-«Далварзин» пахтачилик совхозининг 3, 4, 5-бўлимлари.

286-Далварзин сайлов округи (маркази—6-бўлим клуби), чегараси: 1-«Далварзин» пахтачилик совхозининг 6, 7, 8-бўлимлари.

287-Ленин сайлов округи (маркази — Ҳамза номли мактаб), чегараси: Ленин номли колхознинг 1, 2, 5-участкалари.

288-Калинин сайлов округи (маркази — Навоий номли мактаб), чегараси: Ленин номли колхознинг 3, 4-участкалари ва Жума посёлкаси.

289 — Чаноқ сайлов округи (маркази — Чаноқ пахтачилик совхози), чегараси: Чаноқ пахтачилик совхози.

Тошкент қишлоқ область Совети ижроия комитетининг раиси:
Э. ШАЙХОВ.

Тошкент қишлоқ область Совети ижроия комитетининг секретари:
М. ЭГАМБЕРДИЕВ.

(* Боши «Тошкент ҳақиқати»нинг 19 январь сонида).

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар район Советларига сайлов ўтказувчи район сайлов комиссиялари составини тасдиқлаш тўғрисида

Тошкент шаҳар Совети ижрокомининг қарори

«Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари область, район, шаҳар, посёлка, қишлоқ (қишлоқ ва овул) Советларига сайлов ҳақидаги Низом»нинг 43 ва 44-моддаларига мувофиқ Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети **қарор қилади:**

Меҳнаткашлар депутатлари район Советларига сайлов ўтказувчи, район сайлов комиссияларини меҳнаткашларнинг жамоат ташкилотлари ва жамиятлари вакилларининг қуйидаги составида тасдиқлансин:

ЛЕНИН РАЙОНИ БЎЙИЧА:

Район сайлов комиссиясининг раиси — **Нуъмонов Ҳабибулла Валихонович** — Тошкент темир йўл узелининг касаба союз ташкилотидан.

Раис ўринбосари — **Умаров Йўлдош Умарович** — Ленин район Коммунистик партия ташкилотидан.

Секретарь — **Славинская Валентина Георгевна** — Тошкент темир йўл бошқармаси ишчи-хизматчи ва инженер-техник ходимлари коллективидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Зюско Иван Яковлевич — Ленин номли завод ишчи ва хизматчилари коллективидан.

Калонова Лола Юсуповна — «Красная заря» фабрикаси касаба союз тошкилотидан.

Короблева Зинаида Алексеевна — Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзи район ташкилотидан.

Краснощеков Александр Никонович — трамвай-троллейбус бошқармасининг касаба союз ташкилотидан.

Мишакова Наталия Фёдоровна ишчи хизматчилар ва инженер-техник ходимлари коллективидан.

Муродов — Тошкент темир йўл депоси келлективидан.

Меклюдов Михал Фёдорович — Октябрь революцияси номли завод ишчи-хизматчи ва инженер-техник ходимлари коллективидан.

Швайко Михаил Михайлович — «Подъёмник» заводи Коммунистик партия ташкилотидан.

КУЙБИШЕВ РАЙОНИ БЎЙИЧА:

Район сайлов комиссиясининг раиси — **Аминов Юсуп Махсумович** — ёғочсозлик комбинати Коммунистик партия ташкилотидан.

Раис ўринбосари — **Хўжаев Хасан Муҳитдинович** — Куйбишев район Коммунистик партия ташкилотидан.

Секретарь—**Склярова Таисия Ивановна** — 61-мактаб касаба союз ташкилотидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Авазов Фузаил Ағзамович — «Узглавпишчеснабсбит» Коммунистик партия ташкилотидан.

Климова Галина Михайловна — лак-бўёқ заводи касаба союз ташкилотидан.

Кобилкин Игорь Иннокентьевич — «Узбекхлопкомаш» заводи Коммунистик партия ташкилотидан.

Крутко Нина Павловна — медицина институти касаба союз ташкилотидан.

Муҳаммаджонов Раис — «Газоаппарат» заводи Коммунистик партия ташкилотидан.

Назаров Алексей Фузанлович — Куйбишев район комсомол ташкилотидан.

Нуркаева Светлана Рамазоновна — «Ташсельмаш» заводи комсомол ташкилотидан.

Синдеева Албина Григоревна — «Грампластинка» заводи ишчи ва хизматчиларининг умумий йиғилишидан.

КИРОВ РАЙОНИ БЎЙИЧА:

Район сайлов комиссиясининг раиси — **Рустамов Адҳам Азимович** — нон кондитер комбинати Коммунистик партия ташкилотидан.

Раис ўринбосари — **Костенко Александра Федоровна** — район Коммунистик партия ташкилотидан.

Секретарь — **Козлова Анна Ивановна** — озиқ-овқат саноати ишчилари касаба союз ташкилотидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Аджикаева Надежда — 1-тикувчилик фабрикаси комсомол ташкилотидан.

Докучаев Василий Трофимович — «Таштрансмаш» заводи касаба союз ташкилотидан.

Камраков Юрий Иванович — ремонт-экскаватор заводи ишчи-хизматчи ва инженер-техник ходимлари коллективидан.

Эшонхонова Инобат — пайпоқ-трикотаж фабрикаси ишчилари коллективидан.

Столяров Дмитрий Дмитриевич — ТашГУ ўқитувчилар коллективидан.

Миняева Зинаида Андреевна — «Узбексельмаш» заводи коллективидан.

Турсунметов Илёш Пўлатович — Ўзбекистон ССР Давлат плани партия ташкилотидан.

Шарафхўжаев Телман Исаевич — район комсомол ташкилотидан.

ОКТЯБРЬ РАЙОНИ БЎЙИЧА:

Район сайлов комссиясининг раиси—**Ғуломова Баҳри Ғуломовна** — «Узглавкниготорг» ходимлари коллективидан.

Раис ўринбосари — **Дарвин Владимир Алексеевич** — район Коммунистик партия ташкилотидан.

Секретарь — **Абдусаломов Қуддус** — район савдо ходимлари касаба союз ташкилотидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Исаева Муҳаббат — район комсомол ташкилотидан.

Исҳоқова Назифа — «Шарқ гули» фабрикаси ишчи-хизматчи ва инженер-техник ходимлари коллективидан.

Каримов Хўжатилла — 8-март номли фабрика комсомол ташкилотидан.

Козлов Николай Александрович — Ўзбекистон Халқ хўжалиги кенгаши инженер-техник ходимлари ва хизматчилари коллективидан.

Комаров Василий Васильевич — кровать заводи ишчи-хизматчи ва инженер-техник ходимлари коллективидан.

Мўминова Махсума — шаҳар 10-касалхонаси медицина ходимлари коллективидан.

Солиев Фозил — район халқ маорифи ходимлари касаба союз ташкилотидан.

Тамбовцева Галина Михайловна — шаҳар 1-касалхонаси медицина ходимлари коллективидан.

ЧИЛОНЗОР РАЙОНИ БЎЙИЧА:

Район сайлов комиссиянинг раиси **Кудряшев Евгений Владимирович** — ВНИИГаз илмий ходимларининг умумий йиғилишидан.

Раис ўринбосари — **Шоғазатов Ҳабибулла Абдумажидович**—район Коммунистик партия ташкилотидан.

Секретарь — **Демянова Агнеса Аркадеевна** — 153-қурилиш тресги партия ташкилотидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Аҳмадгалиева Зиля Султоновна — «Электр изолятор» заводи ишчи-хизматчи ва инженер-техник ходимлари коллективидан.

Бахарев Анатолий Ильич— район комсомол ташкилотидан.

Зокирова Комила — «Эмалпосуда» заводи ишчи-хизматчи ва инженер-техник ходимлари коллективидан.

Ларин Степан Прохорович— 153-қурилиш тресги касаба союз ташкилотидан.

Малишова Людмила Григорьевна — 168-мактаб ўқитувчилари йиғилишидан.

Миршарипова Зарифа — гўшт комбинати ишчи-хизматчи ва инженер-техник ходимлари коллективидан.

Мирзааҳмедов Эргаш — кўн галантерея фабрикаси партия ташкилотидан.

Солиева Хатира — 3-нон заводи касаба союз ташкилотидан.

ФРУНЗЕ РАЙОНИ БЎЙИЧА:

Район сайлов комиссиясининг раиси — **Раҳимов Эргаш** — 11-ҳунар мактаби ходимларидан.

Раис ўринбосари — **Марищев Тимофей Фомич** — район Коммунистик партия ташкилотидан.

Секретарь **Нарижкина — Анна Васильевна** — Тошкент тўқимачилик комбинати бошқармаси ходимлари коллективидан.

Сайлов комиссиясининг аъзолари:

Абдумаликов Наби — 1-бирлашган хўжалик касаба союз ташкилотидан.

Аъзамова Муҳайё Ҳидоятовна — 2-тикувчилик фабрикаси касаба союз ташкилотидан.

Аҳмедов Турсун Аҳмедович — «Таштекстильмаш» заводи партия ташкилоти коммунистларидан.

Коляева Людмила Александровна — «Химчистка» фабрикаси касаба союз ташкилотидан.

Мирортиқова Мукаррам — 2-модалар ательеси ишчилари коллективидан.

Пўлатова Ирисой — атирупа фабрикаси ишчи ва хизматчилари коллективидан.

Читалин Леонид Анатольевич — 1-пойафзал фабрикаси комсомол ташкилотидан.

Швецов Иван Михайлович — «Таштекстильмаш» заводи касаба союз ташкилотидан.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси
Р. НИШОНОВ.

Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети секретари вазифасини бажарувчи
М. ҲАМРОЕВ.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА КАТТА ЭЪТИБОР!

Касаба союзлари Ўзбекистон Советининг пленуми

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми касаба союзлари олдига катта ва масъулиятли вазифалар қўйди. Касаба союзлари Ўзбекистон Советининг навбатдаги пленумида ана шу масала ишчанлик билан атрофлича муҳокама қилинди.

Музокара қатнашчилари касаба союзлари республика Советининг раиси С. Н. Нуриддиновнинг докладини муҳокама қилиб, таъкидлаб ўтдиларки, Ўзбекистон меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Пленуми қарорларини қизғин маъқулламоқдалар, бу қарорларни жонажон Совет давлатининг куч-қудратини мустаҳкамлаш, коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш тўғрисида партиямиз тинмай курсатаётган ғамхўрликнинг янги ифодаси, деб билмоқдалар.

Пленум қатнашчилари касаба союзлари Ўзбекистон республика Советининг касаба союз кадрлари ва активини тайёрлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш соҳасидаги иши тўғрисида ВЦСПС президиумининг қарори қандай бажарилаётганлиги ҳақида касаба союзлари Ўзбекистон Советининг секретари А. В. Браиловнинг ахборотини ҳам тингладилар.

Пленумда ташкилий масалалар кўрилди. ВЦСПС XI пленумининг қарорига мувофиқ, касаба союзлари республика Совети касаба союз органларини қайта қуришга қаратилган тадбирларни тасдиқлади, бунга ишлаб чиқариш принципи асос қилиб олинди.

Касаба союзлари Ўзбекистон ССР Советининг президиуми ҳузурида иккита ишлаб чиқариш бюросини: касаба союзлари Ўзбекистон Советининг саноат, қурилиш, транспорт ва шаҳар хўжалигидаги касаба союз ташкилотлари иши бўйича бюросини ҳамда касаба союзлари Ўзбекистон Советининг қишлоқ хўжалигидаги касаба союзлари иши бўйича бюросини тузишга қарор қилинди. Касаба союзлари Ўзбекистон Советининг секретари А. В. Браилов саноат бюросининг раиси қилиб, А. И. Иброҳимов эса қишлоқ хўжалик бюросининг раиси ва касаба союзлари Ўзбекистон Советининг секретари қилиб сайланди.

Тўртта областда — Тошкент, Самарқанд, Андижон ва Фарғона областларида касаба союзларининг иккитадан мустақил Советлари — саноат ва қишлоқ область Советларини тузишга қарор қилинди.

Шунингдек, касаба союзларининг бир қанча область комитетларини тегишли равишда қайта ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

Пленум Ўзбекистон касаба союзларининг саккизинчи съездини 1963 йил сентябрь ойида чақиришга қарор қилди.

ВЦСПС саноат бюроси раисининг ўринбосари Л. И. Погребной пленумда нутқ сўзлади.

Пленум ишида Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари М. М. Мусахонов ва Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари И. В. Бабков қатнашдилар. (ЎзТАГ).

ҚУВОНЧЛИ ЯКУНЛАР, УЛКАН РЕЖАЛАР

(Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область (қишлоқ ва саноат) Советлари VIII чақириқ қўшма сессиясидан).

□ □ □

Илгари хабар берилганидек меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область (қишлоқ ва саноат) Советлари VIII чақириқ қўшма сессияси бўлиб ўтди. Сессия қатнашчилари областимизнинг халқ хўжалигини ривожлантириш 1963 йилги давлат плани, 1963 йилги маҳаллий бюджети ва 1961 йилги маҳаллий бюджетнинг бажарилиши ҳақидаги масалаларни муҳокама қилдилар.

Коммунизм моддий техника базасини яратишга муносиб ҳисса қўшиш иштиёқида фидокорона меҳнат қилаётган областимиз меҳнаткашлари улуғвор етти йилликнинг тўрт йили ичида халқ хўжалигининг барча тармоқларини, айниқса саноатни тез суръатлар билан ривожлантирдилар.

Тўрт йил ичида кўпгина янги йирик саноат корхоналари, цехлар фойдаланишга топширилди. Оҳангарон цемент заводи, Олтинтопган қўрғошин-рух ва мис комбинати ҳамда Оҳангарон ГРЭСи ана шулар жумласидандир.

Областимиз қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда катта муваффақиятларга эришилди. Дон, каноп, пилла етиштириш бўйича топшириқлар ошириб бажарилди.

Область бўйича етти йилликнинг тўрт йили мобайнида 1 717,2 минг тонна пахта етиштирилди. Бу эса олдинги тўрт йил ичида етиштирилган ҳосилдан 93,4 минг тонна кўп демакдир.

Сессия қатнашчилари капитал маблағ сарфлаш ҳажми етти йиллик планда белгиланганидан анча олдинда бораётганини қайд қилдилар. Область ижроия комитетига қарашли объектларнинг ўзидагина тўрт йил мобайнида сарфланган капитал маблағ етти йиллик топшириқларидан 30 процент ошиб кетди. Меҳнаткашларнинг моддий ва маънавий эҳтиёжларини тўларок қондиришга жиддий эътибор берилди.

Маданият, маориф ва соғлиқни сақлаш ишлари ҳам сезиларли даражада яхшиланди. Мактаблар учун янги-янги бинолар қуриб берилди, қўшимча синф хоналар ажратилди. Ўқувчиларнинг деярли 83,7 проценти бир сменали машғулотларга ўтказилди. Касалхоналарда ўринлар сонини кўпайтириш бўйича 1965 йил даражасига етиб олинди. Транспорт ва алоқа воситаларини ривожлантириш топшириқлари муваффақиятли бажарилмоқда. Савдо тармоқлари йил сайин кенгайтирилиб, товар обороти тобора оширилмоқда.

1962 йилда областимиз бўйича саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш плани 102 процент қилиб адо этилди. Ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг ҳал қилувчи фактори бўлган меҳнат унумдорлиги 1961 йилдагига нисбатан 11 процент оширилди.

Лекин шу билан бирга саноат корхоналарида жиддий камчиликларга ҳам йўл қўйилмоқда. Планларнинг бажарилишини синчиклаб ўрганилганда ҳали фойдаланилмаётган катта резервлар борлиги аниқланди. Кўпгина корхоналар маҳсулот ишлаб чиқариш, меҳнат унумдорлигини ошириш, таннархини камайтириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш планларини ой сайин бажармаётирлар. Баъзи корхоналарда иш вақтининг бекор ўтишига йўл қўйилмоқда.

Областимизда 35 та корхона ўтган йили ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планини бажармади. Ана шу корхоналарнинг 13 таси маҳаллий советларга қарашлидир. Маҳаллий советларга қарашли маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси корхоналарининг айниқса ёмон ишлаганлиги алоҳида кўрсатиб ўтилди. Сессия қатнашчиларининг фикрича, бунинг асосий сабаби ишлаб чиқаришнинг қониқарсиз ташкил этилганлигидир.

Докладчилар ва музокарада сўзлаган нотиқлар «Узглавместпром»ни қаттиқ танқид қилдилар. Бу ташкилот 1962 йилда область корхоналарининг планини етти марта ўзгартирган. Ишлаб чиқариш планларини ҳадеб ўзгартира бериш корхонага катта зарар келтириши турган гап. Шунинг учун ҳам КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленумида корхона планларини ўзгартира бериш практикаси қаттиқ қораланди. Корхона раҳбарлари планларни бошидан пухта ва реал бўлиши учун курашмоқлари лозим.

Сессия қатнашчилари областимиз қишлоқ хўжалигини юксалтириш билан боғлиқ бўлган масалаларга батафсил тўхталдилар. Ўтган йили область колхоз ва совхозларида кўпгина тадбирлар амалга оширилди. Жумладан, экин майдонлари структураси қайта кўриб чиқилди. Натижада колхоз ва совхозларда бедапояларни 23,4 минг гектарга камайтириб, пахта майдонини 17,5 минг гектарга кенгайтириш имкони туғилди. Маккажўхори, оқ жўхори, дуккакли ва бошқа экинлар майдони ҳам анча кенгайди. Ана шу тадбирларнинг амалга оширилиши каноп пояси, сабзавот, дон ва силособоп экинларни 1961 йилдагига нисбатан анча кўпайтириш имконини берди.

Ўтган йили об-ҳаво шароити пахтачилик учун жуда ноқулай бўлди. Тез-тез ёғингарчилик бўлиб туриши, температуранинг пасайиши, совуқ ва дўл 38,5 минг гектар майдондаги ғўзани бутунлай нобуд қилди. Шунга қарамай ташкилий ишлар тўғри ўтказилган, ер-сув ресурсларидан ва техникадан рационал фойдаланган хўжаликлар яхши натижаларга эришдилар. Қуйи Чирчиқ, Юқори Чирчиқ, Оржоникидзе ва Чиноз районлари пахта сотиш давлат планини муваффақиятли бажардилар. Гектаридан 47,5 центнердан ҳосил кўтарган «Политотдел», 40,1 центнердан ҳосил олган «Правда» каби колхозлар областимизнинг чинакам машъалларидир.

Докладчи ва музокарада сўзлаган депутатлар 1962 йилда давлатга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиш плани кўп турлари бўйича бажарилмай қолганини кўрсатиб ўтдилар. Пахта, дон, сут, картошка, полиз экинлари, мева ва бошқа маҳсулотлар белгиланганидан анча кам топширилди. Бу шуни кўрсатадики, қишлоқ хўжалигидаги катта имконийтлардан етарли равишда фойдаланилмади. Жумладан, илғор хўжаликларнинг тажрибалари ишлаб чиқаришга кенг жорий этилмади. Бу йил ана шу камчиликлардан тегишли хулоса чиқариб қишлоқ хўжалигининг барча турлари бўйича маҳсулот етиштириш планларини тўла адо этиш қишлоқ хўжалик ходимлари билан бирга партия ташкилотлари ва маҳаллий Советларнинг шарафли вазифасидир.

Саноат ва қишлоқ хўжалик область ижроия комитетлари томонидан ишлаб чиқилган областимиз халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1963 йил планида хўжалигимизнинг ҳамма соҳаларини жадал суръатлар билан юксалтириш кўзда тутилади. Унда меҳнаткашларнинг моддий-маданий эҳтиёжларини тўларок қондириш, қишлоқ хўжалик ва саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш, ўзбек халқининг миллий ифтихори бўлган пахта ҳосилдорлигини кескин оширишнинг конкрет тадбирлари, порлоқ истиқболлари кўрсатилган. Маҳаллий партия, совет, касаба союз ва жамоат ташкилотлари ўзларининг бутун куч-ғайратларини, ташаббусларини, барча воситаларини ана шу улкан планни бажаришга сафарбар этмоқлари лозим.

Музокарада сўзлаган кўпгина депутатлар областимиз халқ хўжалигини ривожлантириш билан боғлиқ бўлган вазифаларни чуқур таҳлил қилиш билан бирга меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг шунингдек депутатларнинг иш фаолиятларига ҳам батафсил тўхталиб ўтдилар.

Сессия қатнашчилари область район ва қишлоқларида маданий ва маиший бинолар қурилиши масаласига айниқса катта эътибор бердилар.

Сирдарё район ижроия комитетининг раиси депутат **У. Хўжаев** район меҳнаткашларининг пахтадан мўл ҳосил олиш йўлида қилаётган фидокорона меҳнатлари ҳақида сўзлаш билан бирга уларнинг маданий ва маиший эҳтиёжларини гапириб берди. Жумладан, районда ободончилик ишлари қониқарли эмас. Шу пайтгача район марказида дурустроқ кинотеатр, ҳаммом ва магазин йўқ. Нотиқ ана шу объектлар қурилишига етарли маблағ берилмаётганлигини кўрсатиб ўтди.

Чирчиқ шаҳар ижроия комитетининг раиси депутат **Г. Ҳайдарова** шаҳардаги қурилишлар, шунингдек шаҳар ижроия комитети ҳузуридаги жамоатчи бўлимларнинг иш фаолиятлари, жамоатчилик асосларининг тобора ривожланаётганлиги ҳақида гапирди. Шу билан бирга у мактаб, туғруқхона каби баъзи объектлар қурилиши маблағ етишмаслиги сабабли ҳаддан ташқари чўзиб юборилаётганлигини айтади, шаҳар ободончилиги учун етарли маблағ ажратилишини сўрайди.

Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхознинг илғор сут соғувчиси депутат **Ўролованинг** нутқи сессия қатнашчиларининг эътиборини тортди. У шу пайтгача районда клуб типовой мактаб бинолари йўқлиги, колхоз сут-товар фермасини механизациялаштиришга етарли эътибор берилмаётганлиги ҳақида жон куйдириб гапиради.

Шунингдек депутатлардан Оҳангарон шаҳар ижроия комитетининг раиси **Азимов**, Гулистон районидаги «Мирзачўл» совхози 2-бўлимининг бошлиғи **Суяров**, Бўка территориал ишлаб чиқариш бошқармаси партия комитетининг секретари **Ражабов**, Калинин район халқ маорифи бўлимининг мудири **Қодиров**, область автотрест бошлиғи **Ражабов** ва бошқа ўртоқлар ўз нутқларини энг муҳим масалаларга — меҳнаткашларнинг моддий-маданий эҳтиёжлари, маиший хизмат, электр энергия билан таъминлаш, уй-жой қурилиши, ёш авлодни коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялаш, мактабнинг турмуш билан алоқасини яқинлаштириш масалаларига бағишладилар.

Сессияда муҳокама қилинган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

БУГУНГИ ҲАРАКАТ— ЭРТАНГИ БАРАКАТ

ЎРТОҚ ПАХТАКОР!

ҲОЗИРГИ ВАЗИФАЛАРИНГ:

✽ Шудгорлашни барвақт тамомлаш ✽ Маҳаллий ўғит жамғариш ✽ Қишлоқ хўжалик машиналарини ремонтдан чиқариш ✽ Ернинг шўрини ювиш ✽ Нам тўплаш ✽ Суғориш шохобчаларини тартибга солиш.

Оққўрғон районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозида шудгорлаш қизгин бормоқда. Суратда: шудгорлаш пайти. Унга тракторчи Ғ. ИҚБОЛОВ.

М. Шевелев фотоси.

ТАЙЁРГАРЛИК ЯХШИ

Сирдарё районидаги «Ленинград» колхозининг механизаторлари шу кунга қадар 2300 гектардан ортиқ майдонни ҳайдаб қўйдилар. Қолган ерларни ҳам тез кунда шудгорлаб қўйиш учун барча чоралар кўриляпти. Колхозининг Н. Багауддинова, К. Бекрадзе ўртоқлар бошчилик қилаётган бригадаларида шўр ерларга яхоб суви бериш қизғин давом эттирилмоқда.

Райондаги «Социализм» совхозининг ўртоқ Л. Элмуродов бошчилик қилаётган бригадаси ишчилари бу йил гектаридан 30 центнердан ҳосил етиштиришга бел боғладилар.

Х. ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Т. МАМАТҚУЛОВ.

Қишдаги кўк озуқалар

МИНСК. (ТАСС). Ташқарида қиш қишлигини қилаяпти, кучли нурлар билан ёритилаётган хонанинг ичкарисида эса чорак метр баландликдаги арпа, сули ва маккажўхори барқ уриб ўсиб ётибди. Витебск, Гомельск, Могилевск областларининг кўпчилик хўжаликларида чўчқа болалари учун витаминли озуқалар ўстирилмоқда.

Бундай озуқаларни ўстириш жараёни мураккаб эмас, лекин фойдаси жуда катта. Металлдан ясалган идишларга илиқ сувда яхшилаб ювилган дон сепилади. Бу донлар эрталаб ва кечқурун тўйимли озуқалардан тайёрланадиган сув-минерал эритмаси билан озиқлантирилади. Бир неча кундан сўнг донлар ям-яшил бўлиб кўкариб чиқади. Ҳар бир квадрат метр жойдан 30—50 килограммдан масса олинмоқда. Бу масса билан мингта чўчқа боласи ёки 2 мингта жўжани озиқлантириш мумкин. Масалан, Виховский бошқармасига қарашли «Воронино» совхозида бундай озуқаларнинг қўлланилиши туфайли чўчқа болаларининг касалликка чалиниши тугатилди, уларнинг семириши 25—30 процентга ошди. Совхозда бир килограмм кўк озуқа етиштириш учун ярим тийиндан ҳам кам пул сарфланди.

ТЮПКОЧИЛАР МАКТАБИ

ЯНГИЙЎЛ. (ЎзТАГ). Тюпкочи бўлишни, энг кам меҳнат ва маблағ сарфлаб, мўл «оқ олтин» ҳосили етиштиришни ўрганишни пахтачилик механизаторларидан қайси бири орзу қилмайди? Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Валентин Тюпко бригадасида илғор тажрибани ўрганиш республика мактаби очилиши маълум бўлгандан кейин Ўрта Осиё машина синаш станциясига пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчиларидан жуда кўп аризалар кела бошлади. Ўзбекистон қишлоқ меҳнаткашлари билан бирга Тожикистон, Туркманистон ва Қирғизистон механизаторлари ҳам ўз аризаларида бу мактабга қабул этишни илтимос қилдилар.

12 январь куни ана шу мактабда машғулотлар бошланди. Тингловчиларнинг дастлабки группасига тошкентлик ва фарғоналик пахтакорлар қабул қилинди. Шуҳрат қозонган пахтачилик устасидан таълим олиш учун келганлар орасида Чиноз районидаги «Коммунизм» колхозидан бригада бошлиғи Тоймурод Дўсанов ҳам бор. У ўзининг олтита ўртоғи билан бирга ўтган йил 44 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан қирқ центнердан ҳосил олди ва ҳар центнер пахтанинг таннархини саккиз сўмгача камайтирди. Дўсановнинг шахсан ўзи машинада юз тонна пахта терди. Бригада Тюпко методидан кенг фойдаланишга қарор қилди ва бу йил пахтанинг ҳосилдорлигини гектар бошига 42 центнерга етказмоқчи ва ҳар центнер пахтанинг таннархини яна бир сўм камайтирмоқчи.

Фарғона область, Киров районидаги Партия XX съезди номли совхознинг комплекс механизация бригадаси бошлиғи Саматхон Бурматова ҳам шу хил режалар билан мактабга келди. Ўз хўжалигида донг чиқарган ва ўтган мавсумда юз эллик тонна «оқ олтин» терган бу аёл бу йил икки юз тонна пахта теришни ўз олдига вазифа қилиб қўйган. У совхоздан жўнаб кетаётганида мактабда ўрганиб келадиган бутун тажрибани ўз ўртоқларига ўргатишга ваъда қилди.

Биринчи машғулотда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, республика Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министри Х. Эргашев, Ўрта Осиё машина синаш станциясининг директори М. Я. Топада ва шу станциянинг бригада бошлиғи В. А. Тюпко лекция ўқидилар. Улар КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг қарорлари асосида пахтачиликни механизациялаш перспективалари ҳақида, пахтанинг таннархини камайтиришнинг конкрет йўллари тўғрисида гапириб бердилар.

МИНГ ГЕКТАР ЕР ТАЙЁР

Гулистон ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли «Коммунизм» колхозининг азамат механизаторлари эрта баҳорда чигит экилиши керак бўлган минг гектар ерни сифатли шудгорлаб бўлдилар. Бу катта ғалабага эришишда серғайрат тракторчилардан Х. Бурхонов, Х. Уролов, А. Мирзаев ва Б. Азимов ўртоқлар катта хисса қўшдилар.

Колхозчилар ҳозир далага маҳаллий ва минерал ўғит ташиб чиқариш, шўр ерларга яхоб суви бериш ишларини тобора авж олдираяптилар.

М. ЖУРАЕВ.

ҲАЛ БЎЛМАГАН ЖУМБОҚЛАР

Катта сарой. Саҳнида ҳар хил маркали тракторларни, қишлоқ хўжалик асбобларини, эски ва янги машиналарни кўрасиз. Кимдир трактор ҳайдаб келаяпти, кимдир машинага ўтириб чиқиб кетаяпти. Нарироқда бир неча киши диққат билан бир тракторнинг юришини кузатмоқда.

Саройга кираверишдаги кенг хонада 3—4 киши иш билан банд. Бу ерни «хирургия хонаси» деса бўлади. Бир неча трактор қисмларга бўлиб ташланган. Қўллари қорамой, жомакор кийган йигитлар енг шимариб тракторнинг камчиликларини топиш, «даволаш» учун ҳаракат қилаяптилар.

Колхоз инженери ўртоқ А. Барсиков шу катта хонанинг Абдуманноп Боймақов, Абдужалил Тангрибердиев, Ҳасан Эргашевлар ишлаб турган томонига йўл бошлади.

— Булар кўкламга тайёр. Ўз тракторларини биринчи бўлиб ремонтдан чиқардилар. Мана бу ўртоғимиз Самсоқвой Эргашев — ремонтга кейинроқ киришган бўлса ҳам иши тузук, ҳаракати зўр,—деди инженер. Лекин у бошқаларни яхши ишлаяпти деб мақтамади.

Бир томондан қарасангиз Ўрта Чирчиқ районидаги Карл Маркс номли колхозда кўкламги экиш кампанияси бошлангунига қадар мавжуд техникани ремонт қилиб қўйиш учун ҳаракат зўрга ўхшайди. Лекин иккинчи томондан қараганда ҳозир қилинаётган иш ҳеч кимни қаноатлантирмайди.

Колхозда ўтган йили пахта тайёрлаш плани бажарилмади. Ҳосилдорлик паст бўлди, ҳар гектар ердан 19 центнердан пахта олинди, холос. Бунга ўтган йили мавжуд техниканинг кўкламга пухта тайёрланмагани ҳам катта таъсир қилди. Масалан, ўтган йили сеялкаларни ремонт қилиш ҳар қайси тракторчининг ўзига топширилган эди. Натижада сеялкалар пухта созланмади. Шу туфайли чигит экиш анча орқага сурилиб кетди. Бу ҳам ҳосилдорликка салбий таъсир қилди.

— Ўтган йилги хатолардан бу йил тегишли хулоса чиқарамиз,— дейди ўртоқ Барсиков. Бироқ у киши айтгандай чиқарилган тегишли хулоса ҳозир кўринмаяпти. Колхозда ҳар хил маркали 40 та чопиқ, 11 та ҳайдов трактори, 28 та сеялка, 70 комплект зигзаг борона, 2 та чизель, 10 та мола, 30 та культиватор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари бор. Шундан ҳозиргача 3 та чопиқ трактори, 2 та чизель, 3 та культиватор, 3 та мола, 11 та ҳайдов трактори ремонтдан чиққан, холос.

18 та чопиқ трактори Қорасув «Сельхозтехника» устахонасида, 5 та трактор мотори Янгийўлдаги мотор-ремонт заводида, қолган тракторлар, қишлоқ хўжалик машиналари колхознинг ўзида ремонт қилиниши лозим. Лекин бу масалада ҳали бир талай ечилмаган муаммолар, жумбоқлар, ҳал бўлмаган масалалар, тугатилмаган тортишувлар, қатор-қатор баҳоналар бор. Колхозга бориб ремонт ишларини суриштирсангиз, «ремонтни-ку қиламиз-а, лекин ремонт учун зарур бўлган запас қисмлар йўқлиги тинкамизни қуритаяпти» деган важни рўкач қилишади.

Янгийўлга юбориш керак дейилган 5 та трактор моторини баъзи запас қисмлар бўлса колхознинг ўзида ҳам тузатиш мумкин. «Сельхозтехника» бўлимининг бошлиқлари бўлса «Янгийўлдаги заводга элтиб беринглар» деб қисташаяпти. Чунки бунинг учун керак бўлган запас қисмлар фақат шу заводга берилар экан. Қизиқ, наҳотки бу буйруқни берган ўртоқлар колхозларнинг экономикасини ўйламаган бўлсалар. Колхознинг ўзида арзонгина ремонт қилиш ўрнига ҳар бир моторга бир талай сўм харажат қилиш нима учун, ким учун керак?

Мана шу ечилмаган муаммо натижасида 5 та тракторнинг мотори ҳали ҳам ремонт қилинмай ётибди. Колхоздагилар ўзимиз ремонт қиламиз дейишса, сельхозтехникадагилар Янгийўлга олиб борасан дейишади. Бу торт-торт ҳали ҳам давом этаётир.

Колхозда бу йил 1300 гектар ерга чигит экилиши керак. Лекин чигит қайси схемада экилиши ҳам ноаниқ. Хўш, шундай бўлса тракторни қандай схемага тўғрилаб ремонт қилиш лозим? Бу жумбоқ ҳали ечилмаган. Тракторларнинг нечтасини қатор ораси 50 ёки 60 сантиметрли қилиб созлашни ҳеч ким аниқ билмайди.

— Қишлоқ хўжалик асбобларининг ремонти қалай? — сўрадик инженердан.

— Сеялкаларни, бошқа қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилиш учун алоҳида-алоҳида бригадалар тузамиз — деб жавоб берди инженер.

Бу колхозда «тузамиз, қиламиз, тўғрилаймиз, 1 февралгача ҳамма техника тахт бўлади» деган гапларни ҳар қадамда эшитасиз-у, «бригада туздик, иш бошладик, ҳамма ишга киришди» деган гапни сира эшитмайсиз. 40 та чопиқ тракторининг 2 таси тайёрланган, 28 та сеялканинг биттаси ҳам ремонтдан чиқмаган.

Колхознинг устахонасига кирсангиз электр билан ишлайдиган машиналар ҳаракатсиз ётибди. Киров номли совхоздаги подстанция бир неча кундан бери ток бермаётгани учун бу машиналар бекор ётибди. Лекин бу ҳол бошқа, бунга боғлиқ бўлмаган ташкилий ишларнинг бажарилмаётганига сабаб бўлолмайди.

Ўртоқ Саид Абдуллаев раислик, ўртоқ Ваҳоб Сатторов партия ташкилотига секретарлик қилаётган Карл Маркс номли колхозда ишни кавлаштираверсангиз бундан ҳам кўп ҳангомаларни топишингиз мумкин. Лекин буларнинг ҳаммаси кўкламги экиш кампаниясига астойдил эмас, қўл учида, наридан-бери тайёрлик кўрилаётганини кўрсатади. Улар ҳамон қиш уйқусида.

Кеча далаларни оппоқ қор қоплаб ётган эди. Бугун эса ҳаво очиқ, қорлар эриб, баҳор шаббадаси эсаяпти. Баҳор бонг ураяпти. Лекин улар гўё буни сезмагандай ҳамон наридан-бери тебранишаяпти.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

ТРАКТОР ТИЛИДАН:
Сарсон бўлиб аро йўлда шу кунгача беморман,
Тушиб торт-тортга найлай, токайгача хорман...

М. Воробейчиков чизган расм.

ЖАДАЛ СУРЪАТ БИЛАН

Мўл ҳосилнинг тақдири кўп жиҳатдан ерни сифатли шудгор қилишга боғлиқдир. Буни яхши тушунган Янгиер районидаги 1-«Далварзин» совхозининг механизаторлари ер ҳайдашни тез ва сифатли ўтказиш учун куч-ғайратларини аямасдан меҳнат қиляптилар. Совхозда ҳозиргача 4000 гектарга яқин ер 32—34 сантиметр чуқурликда ҳайдаб қўйилди. Механизаторлар қолган минг гектардан ортиқроқ ерни ҳам яқин кунлар ичида шудгордан чиқариш учун суръатни кун сайин ошираяпти.

Шудгорлаш ишларида ўтган йили ҳар гектаридан 28—30 центнердан ҳосил кўтариб эл-юртнинг самимий ҳурматига сазовор бўлган 2, 3, 6 ва 8-бўлимларнинг пахтакорлари пешқадамликни қўлдан беришмаётир. Бу бўлимларда ер ҳайдаш ишлари деярли тугалланди.

Хўжаликда дала бошларига маҳаллий ўғит ташиб чиқариш ҳам кўнгилдагидай ташкил этилган. Ҳар куни 190—200 тоннадан гўнг ташилаяпти. Ҳозиргача ташилган маҳаллий ўғит 2,5 минг тоннадан ошиб кетди.

Т. УМУРЗОҚОВ,
Н. МАДАМИНОВ.

ҒАЛАБАНИНГ КАЛИТИ

Деҳқончиликда таваккалига иш тутиб бўлмайди. Мўл ҳосил оламан, деган ҳар бир киши тараддудни кузданоқ бошлайди, барча агротехника тадбирларини ўз вақтида ҳамда сифатли амалга оширади. Табиатни ўз азмига бўйсундиради. Агар ана шундай иш тутилмаса, ғалвир сувдан кўтарилган кезларда бармоқ тишлаб қолиниши аниқ гап.

Ўтган йили хўжалигимизнинг қўлга киритган муваффақиятига худди ана шулар сабаб бўлди. Биз ҳосил учун курашни 1961 йилнинг кузидан бошладик. Кузги шудгорлашга жиддий аҳамият бердик. Тракторларнинг кечасию-кундузи ишлашини таъминлаб, чигит экиладиган ҳамма майдонни қисқа муддатда ҳайдаб олдик. Бунда агрономимиз ўртоқ Ю. Ёқуббековнинг хизмати ниҳоят катта бўлди. У, ҳар бир тракторнинг иши устидан қатъий назорат олиб борди. Майдонларнинг сифатли ҳайдалишини таъминлади.

Ҳосилдорликни оширишда ерни ҳайдашдан олдин тўғри ўғитлаш муҳим аҳамиятга эга. Бунга қатъий амал қилдик. Шудгордан аввал ҳар гектар ерга унинг «семизориқлиги»ни ҳисобга олиб, 300-500 килограммдан суперфосфат, шунингдек маҳаллий ўғит солдик.

Ўтган йилнинг кўклами деҳқонни сийламади; уст-устига ёққан ёмғир чигит экишни чўзиб юборди, ерни қатқалоқ бостириб қўйди. Аммо меҳнатсевар пахтакорларимиз бу қийинчиликлар олдида довдираб қолмадилар.

Халқимиз: «Тоққа чиқмасанг— дўлона қайда», дейди. Худди шунингдек, мўл ҳосил ҳам кишидан ҳалол меҳнат қилишни талаб қилади. Шундай қилинса, шубҳасиз юз ёруғ бўлади.

Шуни ҳам айтиш керакки, ҳосил етиштириш, уни йиғиб-териб олишда техниканинг ҳиссаси бекиёс катта бўлиб қолди. Эндиликда техника ёрдамисиз мўл ҳосил етиштириш амри-маҳол албатта. Колхозимизда ўтган йили техника кучидан жуда унумли фойдаланилди. Очиқ гап: айрим участкаларимизда ер пасту-баланд. Шунга қарамай 750 гектар майдоннинг деярли ҳаммасидаги ғўза қатор оралари икки томонлама ишланди. Йиғим-терим пайтида, Ҳамида Ҳасанова, Сатира Мирҳикоева, Зайнаб Халилова сингари механик-ҳайдовчиларимизнинг «зангори кема»лари жавлон уриб турди.

Теримни ташкил этишда ҳам гап кўп. Биз дастлабки кунларданоқ кўпминг килограммчиларнинг сафини кенгайтиришга, социалистик мусобақа байроғини баланд кўтаришга аҳамият бердик. Натижада йиллик план 55 кунда бажарилди. Мавсум охиригача эса гектаридан 30,5 ўрнига 33,6 центнердан хирмон кўтардик. Бу, 1961 йилги ҳосилдорликдан 2 центнер, 1958 йилгидан роса 18 центнер кўпдир. Х. Хорунов, О. Қўрғонов ва Н. Йўлдошева ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг азамат пахтакорлари эса, 36-40 центнердан «оқ олтин» етиштиришга муваффақ бўлдилар.

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленуми қароридан руҳланган пахтакорларимиз шонли етти йилликнинг бешинчи йилида гектаридан олинадиган ҳосилни 40 центнерга етказишга бел боғладилар. Ҳозирги кунларда иш ана шу мажбурият асосида олиб борилаётир.

Ю. ФАЙЗИЕВ.
Янгийўл территориал ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Коммунизм» колхозининг раиси.

Азамат машинасозларимиз пахтачиликни ривожлантириш ишига муносиб ҳисса қўшиб, деҳқонларга янгидан-янги қишлоқ хўжалиги машиналари етказиб бермоқдалар. «Узбексельмаш» заводи бу йилги мавсумда чигитни сифатли экадиган СТХ-4 маркали янги сеялкадан 2 мингтасини тайёрлаб колхоз ва совхозларга юбориш мажбуриятини олди. Суратда: заводнинг бош конструктори В. Н. Лобенко ва ОТК бошлиғи Г. А. Большаков ўртоқлар тайёрланган сеялкаларни кўздан кечирмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

КОЛХОЗ КОНСТРУКТОРЛАРИ

Ҳар куни тонг электр аррасининг «ашула»си билан бошланарди. Колхоз янги ферма қурмоқда эди. Бинонинг томлари ёпилаётган пайтдаёқ қишлоққа сут соғадиган аппаратлар компелкси олиб келинди.

Мана шунақа кунларнинг бирида колхоз раиси бош инженер билан гаплашиб қолди.

— Янги фермадаги механизация системаси шундай ишласинки, — деди раис, — ем-хашак тайёрлашдан тортиб то уни бино ичига жойлашгача бўлган барча иш процесси фақат машиналар билан бажарилсин.

— Дуруст, бу билан шуғулланиш зарур,— деди бош инженер. Ишга киришилди. Албатта ёлғиз ўзи эмас, буни амалга оширишда кўнгиллилар, яъни Тираспол районидаги (Молдавия) Ленин номли колхознинг илғор механизаторлари, инженерлар ва техниклари ёрдам беришди. Улар жамоатчилик асосида конструкторлик бюроси ташкил этдилар.

Орадан бир неча ойлар ўтди. Янги ферма ишга туширилди. Бу ердаги барча иш процессларини илгари белгиланганидек машиналар бажараётир.

— Кейинги вақтларда колхоз кўпгина янги машиналар олди, — дейди колхознинг бош инженери Дмитрий Градинарь, (у бундан икки йил илгари Кишинев қишлоқ хўжалик институтини тамомлаган).— Хўжалигимизда ҳозир тракторнинг ўзидан 75 та, фермада эса турли хил асбоб-ускуналар бор. Мавжуд техниканинг мураккаб ҳаракатланувчи комплексини ташкил этиш учун, ижодий изланиш керак. Конструкторлик бюроси эса ана шу масала билан шуғулланмоқда. Биз механизмлардан фойдаланишнинг энг қулай йўлларини қидириб, уларга қўшимча мосламалар ясаяпмиз.

Бизда ўз маркамиз билан бунёдга келтирилган машиналаримиз ҳам бор. Ёш йигитлардан слесарлар Вениамин Колпаков ва Григорий Нагорний инженер Михаил Мишченко билан биргаликда оддий ва ишда ишончли бўлган ем-хашак тақсимлагичнинг конструкциясини яратдилар. Улар яратган бу машина коридоридан прицепига озуқа ортилган трактор сиғиб юраолмагани учун эски фермаларда ишлатилмоқда. Ем-хашак тақсимлагич ихчам, ҳажми жиҳатдан айтарли катта эмас. У электр мотори ёрдами билан юради. Уни атиги бир кишининг ўзгина бошқаради, машина 15 минут ичида охирларга бир тоннага яқин озуқани тақсимлай олади.

Тирасполь районидаги кўпгина хўжаликда бу конструкторлик бюросининг лойиҳаси асосида ем-хашак тақсимлагич тайёрланиб, ишлатилаётир.

Фермада колхозда тайёрланган бошқа машиналарни-кўчма соғиш установкасини ҳам кўриш мумкин. Бу установканинг асбоб-ускуналари кичик бир майдончага жойлаштирилгандир. Сут соғувчи установкани юргизиб соғин сигирлар ёнига боради, аппаратларни сигирларнинг елинларига ўрнатади ва соғилиш процессини кузатиб туради.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ленин номли колхоз раиси Дмитрий Мишченконинг иши бошидан ошиб ётибди. У республика Олий Советининг депутати ва Молдавия Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзосидир. Шундай бўлса-да, Мишченко колхоз конструкторлик бюросининг мажлисларида мунтазам иштирок этади ва бошқалар қатори ишлаб чиқаришни механизациялаш планларини муҳокама қилади.

— Бизда юқори малакали мутахассислар анчагина,— дейди раис,— институт ва техникумларни битирганлар ҳам бор. Машиналарда, қоида бўйича, механизация мактабини тамомлаб диплом олган кишиларгина ишлайди. Энди фермалар тўла механизациялаштирилди, қўл меҳнати тугатилди. Бунинг натижасида 100 дан ортиқ чорвадор илгари ишчи кучи етишмаётган узумчилик бригадасига ўтиб ишлашга аҳд қилди. Машиналар туфайли колхозда етиштирилаётган маҳсулотнинг таннархи бир мунча арзонлашди ва бу билан колхоз аъзоларининг моддий фаровонлиги янада ошди. Масалан, ҳарбир сут соғувчи ва механизаторнинг ойлик иш ҳақи 110—120 сўмга етди.

Ҳозир қишлоқ конструкторлари боғ ва токзорлар учун механизмлар яратиш устида ишламоқдалар.

Владимир ЗАБАВА.

БУЮК АДИБ

Кеча бутун совет халқи Александр Серафимович туғилганига юз йил тўлган кунни кенг нишонлади. Улуғ рус ёзувчиси Александр Серафимович (Попов) 1863 йилнинг 19 январида Нижне-Курмоярская станицасида казак оиласида туғилди. Унинг болалиги оғир камбағалчиликда ўтди. Ёш Александр Усть-Медведицкдаги гимназияда ўқиб юрган пайтларида рус революцион-демократлари В. Г. Белинский, Н. Г. Чернишевский, А. И. Герцен, Н. А. Добролюбов асарлари билан танишди.

Унинг адабий фаолияти В. Г. Короленко ва Г. И. Успенскийларнинг ёрдами натижасида ёзилган «Муз устида» номли ҳикояси билан бошланди. Ёзувчиликни бутун қалбидан севиб қолган Серафимович ўша даврда М. Горький раҳбарлигида чиқадиган «Знание» тўпламида ўз асарлари билан тез-тез қатнашиб турди.

Ёзувчининг революцияга ча бўлган ижоди Россиядаги озодлик ҳаракатининг бадиий ойнаси бўлди. Меҳнаткаш омманинг оғир ҳаётини, уларнинг ҳаддан ташқари қийин, машаққатли меҳнатини, қашшоқликка, табиат қийинчиликларига қарши курашларини ўзининг «Муз устида», «Бўронда», «Ер остида», «Заводда», «Уловчи» каби ҳикояларида акс эттирди.

1905—1907 йиллар революцияси ва М. Горький билан яқиндан алоқада бўлиши ёзувчи ижодининг бурилиш даври бўлди. Бу вақтда у Москвадаги Пресняда бўлган 1905 йил декабрь курашларига ва қишлоқдаги революцион тўлқинларга бағишланган «Преснядa», «Мотам марши», «Ярим кечада», «Бомбалар» номли ҳикояларини ёзди. Бу ҳикояларда омманинг эзувчиларга қарши ҳаракати, самодержавия билан бўлган курашда пролетариатнинг революцион онги ўсиб бориши ва деҳқонларнинг уларга эргашиши тасвирланган.

БИЗНИНГ КАЛЕНДАРЬ

Реакция йиллари Серафимович ўз асарлари орқали капитализмни, либерал буржуазияни ва декадентларнинг қора ниятларини фош этишда давом этди. Л. Н. Толстой томонидан юқори баҳоланган «Қумлар» ҳикояси хусусий мулкчиликнинг фожиали оқибатларини очиб ташлашга бағишланган. Ёзувчининг революцияга қадар ижодида энг йирик асар бўлган «Чўлдаги шаҳар» романи катта аҳамиятга эга. Романда ишчилар синфининг буржуазия билан бир вақтда ташкил топиши ва ўсиши, ишчиларнинг стихияли ҳаракати кўрсатилган ва революциянинг муқаррарлиги таъкидланган.

1917 йил революциясидан сўнг ёзувчининг ижодий ўсишида янги давр бошланди. Гражданлар уруши йилларида эса у «Правда» газетасининг ҳарбий мухбири вазифасини бажарди. Ҳарбий ҳаёт таассуротларини «Революция. Фронт ва мамлакат ичкариси» номли жанговар очерклар китобида ёритди.

Серафимович ижодининг юксак чўққиси совет адабиётининг классик асари «Темир оқим» повести ҳисобланади. Бу асар Тамань Қизил Армиясининг 1918 йилдаги қаҳрамонона юриши асосида яратилган. Уюшмаган ярим деҳқон, ярим ҳунарманд омманинг қайта тарбияланиш процесси, пролетариат раҳбарлигида уларнинг революцион ирода билан мустаҳкам боғланганлиги «Темир оқим» повестининг мазмунини ташкил этади. Халқ оммасининг революция учун олиб бораётган курашини яққол тасвирлаб берган бу асар социалистик реализмнинг катта ютуғи бўлди.

Серафимович социалистик маданият қурилишида актив қатнашди. бирмунча вақт «Октябрь» журналида редакторлик қилди. У совет ёзувчилари союзининг президиум аъзоси бўлган. 1941—1945 йиллардаги улуғ Ватан урушида 80 ёшлик ёзувчи ҳарбий сафарларда қатнашиб, чуқур ватанпарварлик руҳи билан суғорилган қатор жанговар очерклар ёзди.

1943 йили ёзувчи адабиёт соҳасидаги кўп йиллик самарали хизматлари ва эришган ютуқлари учун Давлат мукофоти лауреати унвони билан тақдирланди А. Серафимович Ленин ордени ва қатор орден, медаллар билан мукофотланган.

С. СОДИҚОВ,
ЎзССР фанлар академияси Тил ва адабиёт институтининг илмий ходими.

ШУ ЕРДА ЯШАДИ ВА ИШЛАДИ

РОСТОВ-ДОН, (ТАСС мухбири). Дон жамоатчилиги ўз ҳам-юрти — атоқли совет ёзувчиси Александр Серафимович туғилган кунга 19 январда 100 йил тўлишини кенг нишонлади. Ёзувчи ҳаётининг ва фаолиятининг кўпгина саҳифалари Дон билан боғланган. У Нижне-Курмоярская станицасида дунёга келди, болалик чоғини шу ерда ўтказди. Усть-Медведицкая гимназиясида ўрта маълумот олди, кейинчалик эса революцион ҳаракатда қатнашганлиги учун сургунда бўлганидан сўнг бу ерга қайтиб келиб, Донда кўп йиллар яшади ва ишлади, Ростовда ва Новочеркасскда нашр этилган маҳаллий газеталарда актив қатнашди.

Ёзувчи ўзининг бутун умри давомида ўз ҳамюртлари билан маҳкам алоқада бўлди, Донга келиб турди, бу ерда ишчилар, колхозчилар, студентлар, пионерлар ва мактаб ўқувчилари билан учрашиб турди.

Серафимович «Молот» область газетаси саҳифаларида ўзининг Донда яшаган йиллари ҳақидаги хотираларини, публицистик мақолаларини ва очеркларини чиқарди.

А. Серафимовичнинг матбуотда эълон қилинган сўнгги асари ана шу газета билан боғланган. 1949 йил арафасида ёзувчи «Молот» газетасининг янги йил анкетасига жавоб юборди ва азиз ҳамюртларига ўзининг самимий табрикларини йўллади.

Муҳим воқеа муносабати билан областнинг шаҳарлари, қишлоқлари ва станицаларида адабий кечалар ўтказилмоқда.

ХАЛҚ ҚИЗИҚЧИЛИГИ

Физика дарсида ўқитувчи болалар ўртасига, иссиқ ва совуқ турли жинсларга қандай таъсир кўрсатади, деган савол ташлабди.

— Иссиқдан узайиш, совуқдан торайиш содир бўлади,—деб жавоб берибди бир ўқувчи.

— Тўғри. Хўш, бирорта мисол келтира оласизми?

— Масалан, ёзда иссиқ бўлганида кун узаяди, қишки совуқда эса кун қисқаради.

☆ ☆ ☆

Укасини аравачада тортиб юрган Салима кўчада косиб қўшниларининг ўғлини учратиб қолибди. Йигитча кун иссиқлигидан яланг оёқ эди.

— Бу қанақаси, даданг косиб бўлсалар ҳам яланг оёқ юрибсан-а, — деди унга Салима ҳазиллашиб.

— Хўп гапни гапирдинг-а, —деди йигитча ҳозиржавоблик билан. — Хўш сенинг даданг тиш доктори бўлсалару нега укангнинг оғзида битта ҳам тиш йўқ.

☆ ☆ ☆

Уй эгаси: зинага чироқ тутиб турайми?

Меҳмон: Раҳмат ҳожати йўқ. Ўрнимдан туришга кўмаклашворсангиз бўлгани.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Химия институтида шаҳардаги 110-мактаб ўқувчилари ишлаб чиқариш бўйича амалий машғулот олиб боришмоқда. Суратда: шу мактабнинг 11-синф ўқувчиларидан Л. НАУМОВА билан Г. КУЗНЕЦОВАЛАР химия лабораториясида амалий машғулот пайтида.

И. Гильдин фотоси.

АТТАНГ!

(Порахўрнинг нолиши)

Чаппа кетиб ишим аттанг,
Бўлди ёзу қишим аттанг,
Ҳасратимни айтарга йўқ
Бирор яқин кишим, аттанг.
Авваллари обрў бошқа,
Манзур эдим кекса-ёшга.
Бормай қолди оғзим ошга
Сингач озиқ тишим, аттанг...
Пинҳон сирим бўлди очди,
Бошим қотиб, ақлим шошди,
Ҳамтовоқлар узоқлашди

Боқмай тенгу-тушим, аттанг.
Уй-жойимга тушди қулф,
Ўтган кетган боқар кулиб,
Йўлда қолдим музден бўлиб..
Унгимми ё тушим, аттанг?
Элдан чиқдим бора-бора,
Қилмишимдан юзим қора,
Расво қилган мени пора,
Бебилиска тушим, аттанг.
Ўз жонимга ўзим қастдан
Иш тутибман ўйламасдан,
Туртки етгач баланд-пастдан,
Кирди ақлу-ҳушим, аттанг.

Толиб ЙЎЛДОШ.

ШУНИСИНИ ГАПИРСАНГ

Нормат полвон шақиллаб,
Бир чолга гап маъқуллаб;
Деди: Ота рафиқам,
Мақталди газетда ҳам.
Ўз оти билан Лобар,
Теримда ким баробар —
У билан теглашолди?
Машъал деган ном олди.
Эшитаяпсиз довруғин,
«Зангори кема» тилин,
Унчалик билувчи кам.
Раҳматлик марҳум дадам,
Кўп билимдон эрдилар,
«Хотин-омад» дердилар.
Ўйланибманки қаранг,
Бахт қувар мени яланг.
Эртага йил якуни...
600 меҳнат куни!
Сўммасин ўйлаб боқдим,

Хомаки бир чўт қоқдим.
Ҳар бир чекимиз демак,
Бештдан айланса керак.
Чолнинг қотиб энсаси,
Деди: — гапинг ҳаммаси,
Тўғри. Меҳнаткаш келин.
Унга минг-минг офарин,
Тер тўкди ҳаппа ҳалол.
Аммо сенга бир савол!
Инсоф билан айт чинин;
Ўша чекнинг қанчасин,
Топишда бўлди ҳиссанг,
Шунисини гапирсанг?!
Иш ёқмас полвон қалбин,
Бу савол тирнаворди.
«Оилавий масалага
Аралашманг!» деворди.

Ж. АСОМИДДИНОВ.

КПСС Марказий Комитети ноябрь Пленумининг қарорларида қимматбаҳо пўлат ва бошқа хил металлардан тайёрланадиган турли деталларни пластик массалар, капронлардан тайёрлашни йўлга қўйиш лозимлиги таъкидлаб ўтилди. Шундай қилинганда мамлакатимиз ҳар йили жуда кўплаб маблағ тежаб қолиши мумкинлиги кўрсатилди. Тошкентдаги «Авторемдеталь» заводи коллективи партиямизнинг ана шу кўрсатмасига амал қилмоқда. Корхонада капрон ва пластмассалардан деталлар тайёрлашни кенгайтирмоқда. Ҳозир бу ерда юздан ортиқ деталлар ана шундай материаллардан ишлаб чиқарилаётир.

Бу жуда хайрли иш экан. Илгари арзимаган оддий деталларни металлдан ясаш учун 15-20 минут вақт сарфланарди. Бир қанча агрегатлар бу иш билан банд эди. Бунинг устига қимматбаҳо металлар жуда кўп сарф қилиб юборилар. Деталларни капрондан ишлаш катта иқтисодий фойда бермоқда. Энг мураккаб деталлар ҳам узоғи билан икки минут ичида ясалмоқда. Ҳозир бир ишчи смена давомида олдингига қараганда бир неча баравар кўп маҳсулот бераяпти.

ПЎЛАТДАН МАҲКАМ КАПРОН

Корхонада «ГАЗ-51» ва «ЗИЛ-150» автомашиналари учун ишлатиладиган 20 дан ортиқ деталь тайёрлаш йўлга қўйилди. Булар орасида турли хил ричаглар, кнопкалар, винтиллар, автомашина фарлари корпуси ушлагичлар ва бошқалар бор.

Бошқа корхоналар учун ҳам деталлар ишлаб чиқилмоқда. Яқинда «Подъёмник» заводи заказ билан электр тельферлар подшипникларининг қопқоқлари капрондан ясалабошланди.

Корхонада деталлар ишлаб чиқариш бундан буён ҳам кўпайиб боради. Шу мақсадда корхона цехларида янги асбоб-ускуналар ўрнатилмоқда ва ишга туширилаётир. Яқинда 2 тонналик пресс ва бошқа агрегатлар маҳсулот берабошлади.

М. ЗОКИРОВ.

ШАХМАТ ҲИКОЯСИ

„Нафс“ балоси

Бир куни кечқурун ўртоғим билан шахмат ўйнаб ўтирардик. 1.е4 с6 2.d4 d5 3.е5 Сf5 4.с4 юришларидан кейин (маълумки, бундай дебют назарияда Каро-Канн ҳимояси деб аталади. Буни биринчи марта ўтган аср немис шахматчилари Каро ва Канн практикага киритган) мен ўзимнинг ўйин услубимга хос қуйидаги комбинацияни амалга оширдим: 4...С:b1 5.Л:b1 Фа5+ 6.Сd2 Ф:а2 ва бир пиёда ютиб олдим.

Иккинчи пиёда ҳам «жувонмарг» бўлмасин, деб рақибим 7.с5 ўйнади. Ана шундан кейин мен фарзинимни олиб «қочиш» учун йўллар йўқолаётганлигини пайқаб, сесканиб тушдим. «Ҳозир, — ўйлардим мен, — оқлар 8.Сс3 ўйнайди-да. сўнг 9.Ла1 дан кейин қопқоннинг эшиклари қарс ёпилади». Бироқ 7...b5 ҳимоясини топганимдан кейин бояги қўрқувнинг ўрнини зўр шодлик қоплади.

— Фарзинингиз... тутилди! — деди-да, рақибим шошиб 8.Ла1 ўйнади. Бечора! У менинг 8...Ф:b2 жавобимни пайқамай, иккинчи пиёдасидан ажради. Энди мен d4 даги пиёдага «кўз олайтира» бошладим. Бироқ рақибим уни бериш ниятида эмаслигини билдириб 9.Ке2 юриб қўйди. Шу ерда мен 10.Сс3 дан кейин кучлар нисбати рақибим фойдасига ўзгаришини пайқабгина қолмай, яққол сездим «Нима, янги фарзин қиламан қўяман-да» — деб ўйладимда. 9...b4 ўйнадим. Эндиги мақсадим равшан эди: рақибимнинг 10.Фа4 юришига ва бу билан 11.Сс1 таҳликасини туғдираётганига парво қилмай, ўйинни 10...b3 тарзида давом эттирдим.

Рақибимнинг 11.КсI жавоб юриши ўйимни пучга чиқарди. Эвоҳ! в3 даги пиёда фарзинга чиқиш уёқда турсин. бор фарзинимни 12.Сd3 ва ЛbI хавфларидан қочиб қутиладиган йўлларини тўсиб қолган эди.

Мен бу оғир аҳволдан қутилиш йўлларини топа олмадим ва сдатдагича, яъни мотта қадар ўйнашни бу гал тарк этиб таслим бўлишни афзал кўрдим.

(I-диаграмма)

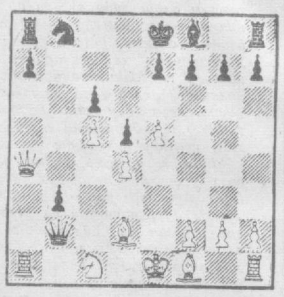

Айрим шарҳчилар ёзганидек, эҳтимол, мен вақтидан илгарироқ таслим бўлгандирман. Ёки ҳақлимидим? Буни текшириб кўришни ўқувчининг ўзига ҳавола қиламиз.

Бу партия менинг учун из қолдирмаслиги мумкин эмас эди. Қаерда адашдим? — деган савол менга тинчлик бермасди. Шу ҳақда ўзимдан кучлироқ шахматчилар билан маслаҳатлашиб кўриш мақсадида мен Марказий шахмат клубига йўл олдим Худди шу пайт клубда йирик мусобақа ўтаётган эди. Кўзим икки кучли шахматчи ўйнаётган партияга тушди. Бу партиянинг бошланғич қисми меникига ўхшарди: 1.е4с6 2d4d5 3.е5Сf5 4.с4. Бу ерда қоралар менинг вариантим (4...С:bI) дан воз кечиб 4...е6 ва 5.Ке2 дан кейин 5...dc ўйнади. Оқлар 6.Кg3 жавобини берди ва мен эсимни йиғиб олмаган ҳам эдимки бирдан менга таниш: 6...СdI 7. Л:bI Фа5+ 8.Сd2 Ф:а2 комбинацияси амалга оширилди. Менинг бу партияга бўлган қизиқишим ортиб борарди. Шундай зўрларнинг менинг ўйинимдан нусха кўтараётганликларига ҳайрон эдим. Шу орада 9.ФсIb5 10.ЛаIФb3 11.Ке4 юришлари қилиниб, тахтада қуйидагича позиция вужудга келди.

(2-диаграмма)

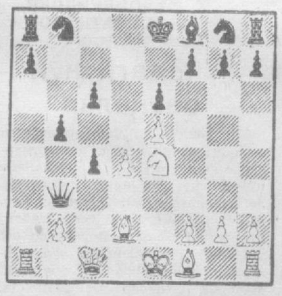

— Қоралар фарзинидан ажралмасмикин? — бирдан миямга келди.

Юрагим кучли ура бошлади ва кўзларимни шахмат тахтасидан узмай унга қаттиқ тикилдим. Вужудга келган позициянинг сирлари менга аён бўла бошлади. Мен оқларнинг 12.Сс3 ва 13.Кd2 хавфини солаётганлигини пайқаб қолдим. Агар қоралар бу хавфни 11...Сb4 воситасида бартараф қилмоқчи бўлса. 12.Сс3 С:с3+ 13 bc b4 дан кейин 14.С:с4 Ф:с4 15.Кd6+ ва оқлар ютади.

Мен бошқа вариантлар устида бош қотириб турганимда қоралар фарзинидан ажрашнинг қуйидагича йўлини «топди»: 11...Кh6 12.Сс3 Кf5 13.Кd2 К:d4 14К:b3 К:в3 15 Фd1 К:аI 16. Ф:аI...

Мен уйимга ўзимни қизиқтирган саволга жавоб тополмай қайтдим.

Икки пиёда учун шунчалик бош қотиришнинг ҳожати бормиди, деган савол ҳозиргача хаёлимни чулғайди.

Қани, сиз нима дейсиз, ишқибозлар!

М. МУҲИТДИНОВ,
СССР спорт мастери.

ТОШКЕНТ „МОРЖ“ ЛАРИ

Анҳор тўлқинланиб оқмоқда. Ҳаво температураси 0 дан анча паст бўлса ҳам сув тез оқаётганлиги учун Анҳор музламаган. Бироқ унинг қирғоқларида қалин қор ётибди. Ўтган-кетганлар пальтоларига ўралиб, совуқда уйларига тез етиб олиш учун шошиладилар. Улар орасидан бир киши шошиб-пишиб қирғоқ томонга борди ва тўхтаб... ечинабошлади. Ҳамма ҳайрон бўлиб қолди: наҳотки, чўмилмоқчи бўлса?

Бояги одам ҳаммани ажаблантириб, сувга сакради ва шўнғиб узоқдан моржлардек бошини кўтариб чиқди.

— Қойил-е! Ёш бўлса ҳам майли эди, кексаликни ҳам писанд қилмайди-я!

Муздек сувда чўмилган одам қирғоққа чиққач, у билан танишдик. У, Тошкент Педагогика институтининг ўқитувчиси Абдураҳмон Тўйчиев экан.

— Бундай вақтда чўмилиш менга одат бўлиб қолган, — деб тушунтирди у.

Бундан икки йил муқаддам А. Тўйчиев тез-тез шамоллар, уйқусизликдан қийналарди. Дори-дармоннинг ортиқча нафи бўлмади. Шунда унга организмни мустаҳкамлашнинг энг яхши чораларидан бири—гимнастика ва сув процедуралари қабул қилишни маслаҳат беришди.

— Мана энди, — дейди Тўйчиев, — сира касалга йўлиқмайман, балки аксинча 56 ёшга борган бўлсам ҳам ўзимни бардам ҳис қиламан. Грипп, бош оғриғи, йўтал нималигини билмайман. Иштаҳам жуда яхши. Буларнинг ҳаммаси ҳар куни бир соат очиқ ҳавода бадан гарбия қилиб сув процедураси қабул қилишимдан.

Худди шундай фикрни биз 67 ёшлик пенсионер Павел Зубаковдан ҳам эшитдик. Муздек ванна унга бел оғриғидан қутилишга ёрдам берибди.

Қиш совуғида чўмилувчилар — «морж»ларни ёшлар ўртасида ҳам учратиш мумкин. В. Мационов, В. Вяликов кабиларни ҳар куни «Пахтакор» стадиони ёнидаги анҳорда кўрасиз.

Қишда чўмилиш ишқибозлари тобора кўпаймоқда. Уларни Бўржар, Салорда ҳам учратиш мумкин. «Бизнинг спорт ташкилотлари ва жамиятлари Тошкент шаҳар Советига катта илтимосимиз бор». дейишди улар. Сув ёқасида ечиниш-кийиниш учун махсус жой ажратиб берилса, маъқул бўлар эди.

Р. ГАЛЕЕВ,
СССР спорт мастери.

Л. ПЬЯНЦЕВ.

КАПИТАЛИЗМ ИСКАНЖАСИДА

СУВ ГАДОЛАРИ

Ўртаер денгизи ва Ўрта Шарқ жанубий районларининг икки юз миллионли аҳолисидан фақат 13 процентигина водопроводдан фойдаланади. Тунисдан тортиб Ғарбий Покистон мамлакатларигача 175 миллиондан ортиқ аҳоли тиниқ сув ичолмайди. Покистонда ҳозир аҳолининг атиги бир процентигина водопровод сувидан баҳра олаётир, холос. Юқимли касалликларнинг кўплаб тарқалиши сабабларидан бири ҳам шу.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

ТЕЛЕВИДЕНИЕ * ТЕАТР * КИНО * КОНЦЕРТ * ЭЪЛОН

Телевизор

20 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 12.00—**Балиқчи ва балиқ ҳақида эртак** (болалар учун мультипликацион фильм), 12.35 — **Илмий-оммабоп фильм,** 12.55 —**Физкультура билан шуғулланинг.** 13.15—**Инглиз тили дарси.**

Ўзбек тилида: 13.55—**Қадрдон ўртоқлар** номли бадиий фильм, 18.00—**Халқ филармонияси концерти** (ёшлар учун ўзбек ва рус тилларида).

Рус тилида: 19.00 —**Телевизион янгиликлар,** 19.15 — **Ленин Смольнийда** (илмий-оммабоп фильм), 19.25 — Концерт («Алмаликсвинецстрой» қурувчилари учун), 20.05 — **Новости дня** кинежурнали ва **Телефонистка** номли бадиий фильм.

Ўзбек тилида: 21.30 — **Телевизион янгиликлар,** 21.45— **Концерт** (ўзбек куйларидан).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 19.50 —**Чақириқ** номли ҳинд бадиий фильмининг иккинчи серияси.

Рус тилида: 21.20—**Серқатнов жойда** номли бадиий фильм-спектакль.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/I да кундуз **Боғчасарой фонтани,** кечқурун **Ҳамза,** 21/I да **Концерт** (театр ёш солистларининг ижодий кечаси).

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/I да (кундуз ва кечқурун) **Олов.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 20/I да кундуз 21/I да кечқурун **Икки билагузук,** 20/I да кечқурун **Уч баҳодир.**

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА —20/I кундуз соат 2 ва 21/I кеч 7 яримда Ўзбек давлат эстрадаси солисти **Фахриддин Умаров концертлари** (билетлар сотилган).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Зинаида Тарасова** ва **Украина цирки артистларининг сўнгги гастроллари.** Бугун 3 марта томоша кўрсатилади кундуз соат 12, 3 ва кеч 7 яримда.

Кино

Уч мушкетёр — «ВАТАН», «МИР», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда).

Қўрқув алифбеси — «СПУТНИК» (жуфт соатларда). «ВОСТОК» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 2 ва 4 да).

Бир қишлоқ йигитлари — «ВОСТОК» (кеч соат 6, 8 ва 10 да).

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР

1963 йил, 29 январь кундуз соат 2 да. Тошкент давлат медицина институти ҳузуридаги илмий совет мажлисида (даволаш факультети госпиталь терапевтика клиникасининг конференц-зали) медицина фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

В. Қ. Қодиров: «Хроник дизентерияли беморларда овқат ҳазм қилувчи безлар функциясининг бузилиши» деган темада.

М. В. Еникеев: «Ташқи юқори температура ва қуёш нури таъсирида ошқозон ости безининг ташқи секреция фаолияти» деган темада.

Диссертациялар билан институт кутубхонасида танишиш мумкин.

1963 йил 29 январь кундуз соат 4 да, В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети физика факультетининг илмий совети мажлисида (К. Маркс кўчаси, 32-уй, 51-аудитория)

П. М. Карагеоргий-Алкалаев

физика-математик фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Ярим проводниклардаги электрон-кавак-ўтишларнинг баъзи ҳоссаларига чуқур қоришмалар таъсири» деган темада.

Диссертация билан университет кутубхонасида танишиш мумкин (Куйбишев кўчаси, 10-уй).

1963 йил 30 январь кундуз соат 2 да, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Физика-математика фанлари бўлимининг бирлашган илмий совети мажлисида (Обсерватория кўчаси, 85-уй) физика-математика фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

Х. Собирова: «Чизиқли дифференциал тенгламаларнинг параметрга нисбатан голоморф ечилмаси ҳақида» деган темада.

А. Шалпинов: «Кремний фотоэлементларига сингувчи радиация таъсирини текшириш» деган темада.

Диссертациялар билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин.

30 ЯНВАРДА МОСКВА ШАҲРИДА

3% ЛИ ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚ ЗАЁМИНИНГ

91-АСОСИЙ ЮТУҚЛАР ТИРАЖИ БЎЛАДИ

Тиражда 7.440.320 сўмлик 136000 ютуқ, шу жумладан 5.000, 2.500, 1.000, 500, 100 ва 40 сўмлик ютуқлар ўйналади.

Заём шартларида кўрсатилганича, ютган облигациялар бундан кейинги тиражларда қатнашмайди, шу тиражларда ўйналадиган ютуқлар сони эса ўзгармайди. Шунинг учун **заём облигациялари бўйича ютиш эҳтимоли ҳар бир тираж ўтказилган сайин оша боради.**

3% ли заём бўйича 40, 100, 500, 1.000, 2.500, 5.000, 10.000 сўм ютиш мумкин.

Заём облигациялари омонат кассаларида бемалол сотилади ва сотиб олинади.

3% ли заём облигацияларини сотиб олинг!

Тошкент область давлат меҳнат омонат кассалари ва давлат кредити бошқармаси.

КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ ЎЗБЕКИСТОН КОНТОРАСИ КИНОЛЕКТОРИЙ, КЛУБЛАР ВА МАДАНИЯТ УЙЛАРИ ЭКРАНЛАРИДА КЎРСАТИШ УЧУН

ЮЛДУЗ БИРОДАРЛАРИ

НОМЛИ ЯНГИ РАНГЛИ ХРОНИКАЛ-ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМ ЧИҚАРАДИ.

Фильм «Восток-3» ва «Восток-4» космик йўлдош кемаларининг биринчи группали учиши ҳақида ҳикоя қилади.

Сценарий автори—**Е. Рябчиков.** Постановкачи режиссёр —**Д. Боголепов.**

Операторлар — **Д. Гасюк, И. Касаткин.**

Фильмни Москва илмий-оммабоп фильмлар студияси ишлаган.

Тошкент область саноат ва қишлоқ партия комитетлари, область саноат ва қишлоқ ижроия комитетлари КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия комиссиясининг аъзоси

Мурод Нодирович ЖЎРАБОЕВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан чуқур қайғирадилар ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Радио эшиттириш ва телевидение Давлат комитети редактор Ашурали Аҳмедовга отаси

АҲМАДЖОН ҲАСАНОВНИНГ

вафот этганлиги муносабати билан таъзия билдиради.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного и сельского областных Советов депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004, редактор ўринбосари — 25885. Секретариат — 34808. Партия турмуши бўлими — 26232. Пропаганда ва совет қурилиши бўлими — 28761. Қишлоқ хўжалик бўлими —29040. Адабиёт ва санъат, маданият, саноат, транспорт ва маҳаллий ахборот бўлимлари —33786. Хатлар бўлими — 34048. Илғор тажрибаларни пропаганда қилиш штатсиз бўлими — 31936. Эълонлар бўлими — 28142.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони Сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Р. 07941. ИНДЕКС 64695 А.— 1512.